

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний лінгвістичний університет
Освітня програма	30279 Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний лінгвістичний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30279
Назва ОП	Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.068 східні мови та літератури (переклад включно), перша - турецька
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ковтун Олена Віталіївна, Медвідь Олена Миколаївна, Кобута Катерина Степанівна, Нечипоренко Віолета Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	13.03.2023 р. – 15.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/fsgux>

Програма візиту експертної групи <http://surl.li/fsgux>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Під час роботи експертна група підтвердила і доповнила факти, подані у Відомостях про самооцінювання освітньої програми. Наявні в акредитаційній справі та надані експертам документи, а також уточнені в процесі дистанційної акредитаційної експертизи фактичні дані щодо організації освітнього процесу в Київському національному лінгвістичному університеті дають можливість стверджувати, що освітня програма «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» загалом відповідає критеріям оцінювання якості, а виявлені слабкі сторони й недоліки є несуттєвими і не применшують значення її реалізації. Зміст освітньої програми має чітку структуру, її обсяг відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження і надає можливості здобувачам сформувати усі необхідні професійні компетентності разом з soft skills через поєднання процесу теоретичного навчання та практичної підготовки. Контрольні заходи та оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими та дозволяють перевірити якість опанування здобувачами запланованих результатів навчання. Для моніторингу програмних результатів навчання НПП застосовують різні методи та форми оцінювання, про які інформують здобувачів заздалегідь на початку вивчення освітньої компоненти. У КНЛУ існує система зворотного зв'язку зі студентами щодо оцінювання якості освітнього процесу, систематично проводяться заходи, спрямовані на популяризацію академічної доброчесності. Склад, наукова спрямованість, академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників в цілому достатні для успішної реалізації ОП. У КНЛУ визначені та оприлюднені вимоги до осіб, які обираються на посади науково-педагогічних працівників; процедура проходження конкурсу на заміщення вакантних посад відбувається відкрито і прозоро. ЗВО забезпечує достойні умови для професійного розвитку викладачів, сприяє постійному та безперервному підвищенню їхньої кваліфікації і надає доступ до всіх ресурсів, необхідних для професійного розвитку. Освітнє середовище загалом є безпечним для життя і здоров'я усіх стейкхолдерів освітнього процесу, здобувачів зокрема, враховані інтереси осіб з особливими освітніми потребами. В академічній спільноті КНЛУ сформовано культуру якості освіти. Все перераховане вище дало змогу експертній групі встановити всі В за Критеріями акредитації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1 ОП має достатньо чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Університету, є реалістичними і актуальними, свідчать про прикладний характер профільної підготовки. ОП не має повних аналогів в Україні. Взаємодія з стейкхолдерами має систематичний характер. ОП дозволяє досягти РН, визначених Стандартом. 2 ОП спрямована на формування інтегрованих знань та умінь в галузі мовознавства, літературознавства, транслятології; забезпечує практичну підготовку, належний рівень сформованості soft skills; передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії. 3 Правила прийому на навчання за ОП є чіткими, зрозумілими, загальнодоступними, не містять дискримінаційних положень, у цілому враховують особливості ОП. Позитивна практика погодження Правил прийому уповноваженою з антикорупційної діяльності, запровадження відеозустрічей із вступниками. Ґрунтівна нормативна база уможливорює визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а також у неформальній освіті. 4 Форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених цілей і ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципами академічної свободи. Ефективна система своєчасного інформування здобувачів про освітній процес, активна співпраця НПП із стейкхолдерами, практика моніторингу якості ОП, своєчасне підвищення кваліфікації НПП, що сприяє оновленню змісту ОП. 5 Комплекс підсумкових заходів, альтернативність їх форм, мобільність регламенту оцінювання за допомогою ІТ-технологій в умовах дистанційного навчання, чіткі правила проведення контрольних заходів та їх дотримання. Послідовна політика підтримання і популяризації академічної доброчесності. 6 Академічна та професійна кваліфікація НПП забезпечує досягнення цілей і ПРН ОП. Тісна взаємодія з роботодавцями як у межах організації та проведення практик, так і в перспективі подальшого працевлаштування випускників. ЗВО створює необхідні умови для професійного розвитку викладачів, стимулює розвиток педагогічної майстерності. 7 Сучасна інноваційна МТБ забезпечення освітнього процесу; безперешкодний доступ до необхідних матеріалів у онлайн та офлайн режимах; належні умови для реалізації права на освіту здобувачами з особливими освітніми потребами; сприятливе безпечне освітнє середовище. 8 Робота Центру моніторингу якості освіти та освітньої діяльності КНЛУ сприяє оновленню ОП з урахуванням результатів опитувань студентів і стейкхолдерів, допомагає реагувати на потреби її вдосконалення, здійснює постійний моніторинг якості освіти. Активна співпраця з роботодавцями та випускниками, зацікавленість учасників освітнього процесу в поліпшенні ОП. 9 У ЗВО прослідковується політика відкритості та публічності; уся необхідна інформація є помітною та доступною на сайті КНЛУ та на сайті кафедри тюркської філології. Контактні дані керівників підрозділів і відповідальних осіб представлені на сайті у відкритому доступі.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1 Формування матриці забезпечення ПРН вибірковими компонентами ОП є недоцільним, оскільки ВК з інших ОП не гарантують ПРН даної ОП. Р.: вилучити матрицю забезпечення ПРН вибірковими компонентами з опису ОП. Додаткові РН (ПРН 23-25) є деталізацією ПРН, визначених Стандартом. Р.: проаналізувати зазначені ПРН, додати (на розсуд ЗВО) нові РН, які б стали особливістю ОП, свідчили про її унікальність. 2 Помилка в розрахунках суми кредитів ECTS. Р.: усунути технічну помилку. Презентація атестаційного іспиту в СЛС як ОК19. Р.: в ОП 2023 не маркувати атестаційний іспит як ОК. Потребує уточнення перелік вибіркових східних мов. Р.: в ОП 2023 унормувати це питання. Розширення переліку ФК за рахунок деталізації вже прописаних у Стандарті. Р.: в ОП (2023) вилучити

ФК15. Невідповідності між переліками ФК і ПРН у РПНД (ОК1, ОК5, ОК13). Р.: в оновлених ОП і РПНД узгодити ці переліки, укласти Матрицю відповідності програмних компетентностей ОК ОП. Наявна практика написання курсової роботи не гарантує досягнення усіх зазначених ПРН. Р.: у новій РП ОК12 (серпень 2023) закріпити конкретний тематичний блок за певним семестром, розширити тематику курсових робіт. 3 Відсутність прикладів визнання РН, отриманих в інших ЗВО, у неформальній освіті. Р.: гаранту ОП провести низку заходів для інформування студентів про програми внутрішньої мобільності і можливості перезарахування ОК за РН, отриманими у неформальній освіті. 4 Здобувачі не беруть активної участі в програмах академічної мобільності. Р.: до 2023-2024 н.р. розробити систему заходів популяризації участі в програмах академічної мобільності, в стипендіальних програмах інших країн, укласти угоди про співпрацю з ЗВО країн вивчення мов. 5 ЕГ рекомендує урізноманітнити форми популяризації принципів академічної доброчесності через активне залучення органів студсамоврядування; перегляд навчально-методичного аспекту, зокрема контрольних заходів ПРН, з метою запобігання академічної недоброчесності (з використанням ІТ-технологій); перезарахування результатів неформальної освіти як альтернативи контрольним заходам (їх частині) деяких ОК. 6 Окремі НПП мають низьку публікаційну активність. Р.: до початку 2023-2024 н.р. опублікувати фахові статті, дотичні до ОК. Списки рекомендованої літератури в РП за ОК16, ОК 15, ОК14, ОК13, ОК9, ОК5 та ін. містять старі джерела. Р.: до початку 2023-2024 н.р. оновити списки рекомендованої літератури в РПНД. 7 Відсутня можливість прямих звернень через сайт. Р.: до кінця н.р. додати онлайн-форму звернення до керівництва ЗВО з проблемних питань. 8 Недостатнє залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу. Р.: забезпечити анкетування всіх груп стейкхолдерів, залучати практиків до участі в освітньому процесі, систематизувати роботу з випускниками (створення асоціації). 9 Частка електронних покликань на документи КНЛУ (у т.ч. у формі СО) не є активними. Р.: для забезпечення вільного доступу до нормативної бази ЗВО перевірити і постійно моніторити робочий стан покликань на сайті кафедри.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» має чітко визначені цілі, що передбачають підготовку фахівців з філології, які володіють фундаментальними знаннями та практичними навичками в галузі лінгвістики, літературознавства та транслятології, необхідними для усної та писемної інтеракції іноземними та українською мовами в різних комунікативних ситуаціях. Аналіз ОП показав наявність виразно окресленої мети: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації турецькою, другою східною і західноєвропейською мовами, формуванням професійно-орієнтованої міжкультурної компетентності відповідно до професійних потреб. Розробники вбачають особливість ОП у прикладному характері профільної філологічної підготовки за спеціалізацією «Східні мови та літератури (переклад включно), перша - турецька», комплексній підготовці філологів, готових швидко й ефективно реагувати на тенденції ринку праці, що забезпечується наявністю дисциплін зі спеціального перекладу, а також дисциплін із поглибленим вивченням історії, культури Туреччини, історії турецької мови і літератури. У відомостях про самооцінювання зв'язок цілей ОП з місією і стратегією ЗВО описано з посиланням на відповідні документи, зокрема Статут Київського національного лінгвістичного університету (<http://surl.li/cngeg>) та Стратегію розвитку Київського національного лінгвістичного університету (2021-2025) (<http://surl.li/eydke>). Цілі ОП цілком відповідають місії функціонування Університету як унікального мультилінгвального закладу вищої освіти, інтегрованого у світовий академічний простір, та візії як конкурентоспроможного лідера із високою корпоративною культурою, сучасною інфраструктурою і потужними можливостями для безперервного професійного і особистого розвитку всіх учасників освітнього процесу. Задекларовані у вищезазначених документах стратегічні завдання Університету, спрямовані на активізацію процесів інтернаціоналізації у сфері організації та змісту вищої освіти, розширення можливостей щодо мовних стажувань та навчання студентів, підвищення якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до реальних вимог ринку праці, враховують можливості подальшого вдосконалення спеціальності «Філологія», в межах якої існує ОП. Відданість місії та стратегічним цілям розвитку Університету під час зустрічей з ЕГ демонстрували як представники адміністрації ЗВО, так і розробники ОП. На основі викладеного можемо зробити висновок про відповідність цілей ОП місії та стратегії Університету, комунікування цих цілей в академічному та зовнішньому середовищі існування ЗВО, їхню актуальність та реалістичність.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час онлайн-зустрічей з гарантом та розробниками ОП було з'ясовано, що формулювання цілей і визначення результатів навчання відбувається з урахуванням потреб та інтересів різних груп стейкхолдерів. Положенням про порядок розроблення, моніторингу та оновлення освітніх програм у Київському національному лінгвістичному університеті (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форми здобуття освіти) (<https://bit.ly/3Zo4W9I>) передбачено оприлюднення проєкту ОП на сайті Університету для отримання пропозицій і зауважень від заінтересованих сторін. На момент проведення експертизи на сайті були оприлюднені результати громадських обговорень ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» (2021, 2022) (<https://knlu.edu.ua/proiektu-do-obhovorennia.html>). Проєкти ОП обговорюються на засіданнях фокус-групи (двічі на рік), до якої входять студенти, випускники освітньої програми та роботодавці. Інтереси студентів вивчали шляхом бесід і опитувань, у т.ч. через месенджери, що підтвердили здобувачі вищої освіти, НПП кафедри тюркської філології, провідний фахівець Центру моніторингу якості освіти і освітньої діяльності О.Хоменко. Результатом такої співпраці стало розширення переліку вибіркових дисциплін, започаткування розмовного клубу. Представники здобувачів вищої освіти є членами вченої ради Університету, вчених рад факультетів, де вони активно долучаються до процесу обговорення і затвердження нових редакцій ОП, що підтвердили під час онлайн-зустрічі голова студентського самоврядування КНЛУ Д.Тарасов та голова студради факультету східної і слов'янської філології (2021-2022) О.Корж. Роботодавці також брали участь у обговоренні змісту освітньої програми та надавали пропозиції щодо забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти. спілкування з роботодавцями відбувається як опосередковано (через надання пропозицій на електронну скриньку гаранта під час публічного обговорення проєкту ОП), так і безпосередньо під час особистого спілкування розробників ОП із стейкхолдерами. Учасники фокус-групи стейкхолдерів (Д.Полозок, Є.Стрижак, М. Паламаренко) брали участь в онлайн-зустрічах з ЕГ і підтвердили дані, наведені у відомостях про СО і наданих гарантом протоколах засідань. Викладач курсів турецької мови «Zaman» Є. Стрижак тісно контактує з деканатом і гарантом ОП щодо питань організації практичної підготовки здобувачів. М. Паламаренко, генеральний менеджер ТОВ «Гудвіюа Енерджі Сервіс Кампані», запропонувала розширити опис комплексного атестаційного екзамену з турецької мови. Роботодавців та представників академічної спільноти запрошували здійснити експертне оцінювання змісту ОП (надані відповідні рецензії та відгуки). Отже, онлайн-зустрічі підтвердили той факт, що вивчення потреб стейкхолдерів на етапі проєктування ОП фактично відбувалося, співпраця між усіма учасниками освітнього процесу налагоджена на достатньо високому рівні.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та ПРН освітньої програми, що акредитується, загалом відповідають тенденціям розвитку тюркської філології та міжкультурної комунікації, дозволяють випускнику бути конкурентоспроможним на ринку праці, адже передбачають комплексне набуття фундаментальних знань та практичних навичок, що дозволять реалізувати себе у професійній діяльності. Структура та змістове наповнення ОП свідчать про розуміння сучасного стану розвитку спеціальності 035 Філологія її розробниками, глибокий аналіз ринку праці, усвідомлення галузевого та регіонального контексту. Цілі ОП дозволяють випускнику бути конкурентоспроможним на ринку праці, адже враховують тісні зв'язки суб'єктів господарювання регіону, країни з іноземними партнерами, особливості виробничих, сервісних підприємств та освітніх установ міста. Запити ринку праці вивчають передусім через взаємодію з роботодавцями. В наданих на ОП рецензіях роботодавці наголошують на потребі регіону у висококваліфікованих фахівцях-філологах з поглибленим знанням турецької мови. Онлайн-зустрічі зі стейкхолдерами підтвердили зацікавленість роботодавців – представників мовних шкіл та комерційних підприємств у випускниках програми. Стратегічний вимір співпраці між Україною та Туреччиною набуває все більшої практичної реалізації на рівні бізнес-співпраці, що від взаємного постачання товарів та послуг переходить на рівень створення спільних підприємств із залученням турецького бізнесу. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року (<https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/7/28/Strategy2025new.pdf>) та Стратегія розвитку Київської області на 2021-2027 роки (<https://bit.ly/3JPM1sp>) передбачають розвиток регіону в соціальному вимірі через розвиток людського капіталу та інноваційно орієнтованих галузей економіки, активізацію наукової та інноваційної діяльності, міжнародного, міжрегіонального співробітництва, що суголосно зі стратегічною метою КНЛУ та цілями ОП. Вивчення вітчизняного та закордонного досвіду реалізації аналогічних ОП відбувається шляхом аналізу освітніх програм українських ЗВО: КНУ ім. Тараса Шевченка (ОП Турецька мова і література та переклад, англійська мова), ЛНУ імені Івана Франка (ОП Турецька мова та література) та закордонних університетів: Анкарський університет, Ушакський університет, Інститут Ю. Емре, Університет Бейкент (Турецька Республіка). Зазначимо, що повних аналогів представленої ОП в Україні немає, але аналіз наявних в інших ЗВО програм дозволив визначити акцент ОП на забезпеченні усної та письмової комунікації та передаванні інформації у різних галузях господарства, науки, техніки, економіки, культури шляхом двостороннього перекладу із залученням турецької, української, західноєвропейської та другої східної мов. Отже, можемо підтвердити врахування тенденцій розвитку спеціальності, потреб ринку праці, а також галузевого та регіонального контексту під час проєктування освітньої програми.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Студенти 4 курсу вступали до КНЛУ на освітню програму «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова», розроблену і затверджену (протокол засідання Вченої ради КНЛУ № 17 від 16 квітня 2019 р.) за відсутності Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, тому результати навчання в редакції ОП (2019) визначені відповідно до НРК для кваліфікаційного рівня «бакалавр». Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був затверджений 20.06.2019 р., що зумовило зміни в описі та змісті ОП відповідно до Стандарту. Освітня програма «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» в редакції 2022 р., затверджена Вченою радою КНЛУ 26.04.2022 р. (протокол № 17), відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а її реалізація забезпечує досягнення результатів навчання, визначених Стандартом. Проте, у редакціях ОП 2021 і 2022 наведено додаткову матрицю забезпечення програмних результатів навчання вибірковими компонентами освітньої програми. На думку ЕГ, складання такої матриці є недоцільним, оскільки формування індивідуальної освітньої траєкторії передбачає вибір дисциплін як з переліку фахових дисциплін даної ОП, дисциплін загальноуніверситетського каталогу, так і з інших ОП Університету, що практично унеможливує прогнозування досягнення РН, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, на момент розробки і впровадження ОП. Освітня програма також дозволяє досягти інші РН, крім тих, які сформульовані у Стандарті. Зокрема, розробники ОП передбачають забезпечення РН 20, РН 21, РН 22, які конкретизують комунікативні мовні компетенції, які формуються на основі взаємопов'язаного мовленнєвого, соціокультурного, соціолінгвістичного і мовного розвитку здобувачів вищої освіти, визначають рівень володіння турецькою, другою східною і західноєвропейською мовами згідно із «Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання». Проте, формулювання наступних додаткових РН, на думку ЕГ, є лише деталізацією унормованих Стандартом РН: РН 23. Проводити лінгвістичний аналіз письмового і усного українськомовного і турецькомовного текстів із прикладною метою та з метою здійснення наукових досліджень (РН 15 Стандарту); РН 24. Користуватися сучасними загальними й галузевими (двомовними й тлумачними) паперовими та електронними словниками (РН 2, РН 6 Стандарту); РН 25. Укладати власні глосарії важких для запам'ятовування та перекладу лексичних одиниць і граматичних конструкцій (РН 17 Стандарту).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. ОП має достатньо чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Університету. Визначені цілі та програмні результати навчання є реалістичними та актуальними, враховують тенденції розвитку спеціальності та сучасні потреби ринку праці. 2. Прикладний характер профільної філологічної підготовки за спеціалізацією Східні мови та літератури (переклад включно), перша – турецька. Повні аналоги ОП в Україні відсутні. 3. Взаємодія з стейкхолдерами має систематичний характер та не є формальною процедурою. 4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а також інших РН, зумовлених фокусом програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Формування матриці забезпечення програмних результатів навчання вибірковими компонентами освітньої програми, на думку ЕГ, є недоцільним. Усі задекларовані РН (визначені відповідним Стандартом і інші) досягаються нормативними ОК програми. Оскільки формування індивідуальної освітньої категорії передбачає різні варіанти вибору, то така матриця не є інформативною і валідною, елективні компоненти з інших ОП ЗВО не можуть гарантувати досягнення РН даної ОП. Рекомендуємо вилучити матрицю забезпечення програмних результатів навчання вибірковими компонентами з опису в новій редакції ОП (травень 2023 р.). Вважаємо введені в ОП додаткові результати навчання (РН 23-25) деталізацією РН, визначених Стандартом. Рекомендуємо (винятково на розсуд КНЛУ) проаналізувати зазначені РН, додати нові РН, які б стали особливістю ОП, свідчили про її унікальність.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

На основі викладеного можемо зробити висновок про загалом відповідність ОП вимогам Критерію 1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти; цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін. Тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст були враховані під час формулювання цілей ОП та програмних результатів навчання, визначених відповідним Стандартом. ЗВО демонструє готовність враховувати рекомендації, тож виявлені недоліки можуть бути усунені під час планового перегляду освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» (2022) показав, що її обсяг загалом становить 240 кредитів ECTS, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII щодо організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (розділ II ст. 5) та корелює із обсягом освітньої програми у кредитах ECTS на базі повної загальної середньої освіти, прописаним у Стандарті вищої освіти за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю «Філологія» першого (бакалаврського) рівня, становить понад 60%. Обсяг вибіркового компонентів становить 92 кредити ECTS, що складає 38% від загального обсягу і відповідає нормам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Під час зустрічі з гаранткою ОП Т. Тімковою експертна група звернула увагу на технічну помилку в розрахунках суми кредитів ECTS, адже 148 кредитів на опанування основних компонент включають 139 кредитів нормативних навчальних дисциплін (в ОП – 142, с. 20), 6 кредитів перекладацької практики і 3 кредити – курсова робота з тюркської філології. До 2022 року підготовка за програмою здійснювалася за ОП (2019), ОП (2020), ОП (2021) та відповідно до навчальних планів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОП, а також опитування фокус-груп засвідчили, що ОП має чітку структуру. Пояснювальна записка до ОП містить інформацію про розширення переліку ФК і РН (с.33). На думку ЕГ, формулювання ФК 15 Здатність до організації ділової комунікації турецькою мовою по суті збігається з ФК 12 Здатність до організації ділової комунікації, задекларованої Стандартом, а отже зазначену ФК 15 доцільно вилучити з переліку. ОК, включені до ОП, в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП засвідчує повне забезпечення обов'язковими компонентами ОП програмних результатів навчання. Проте низка ОК передбачає досягнення вельми широкого переліку ПРН, визначених Стандартом: ОК 1 Сучасна українська літературна мова (17 ПРН), ОК 5 Вступ до тюркської філології (18 ПРН), ОК 13 Історія турецької мови (17 ПРН). Аналіз Матриці відповідності визначених ОП ПРН і компетентностей та робочих програм зазначених навчальних дисциплін показав, що робочі програми цих ОК містять доволі обмежені переліки ФК, що суперечить Матриці. Наприклад, робоча програма ОК 5 Вступ до тюркської філології передбачає досягнення 18 ПРН Стандарту і ще п'яти додаткових ПРН, але декларує формування лише п'яти ФК. На думку ЕГ, доцільним є укладання Матриці відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам ОП, що засвідчить виважений підхід до визначення відповідності ПРН і компетентностей ОК програми. Також викликає питання перелік ПРН для ОК 12 Курсова робота з тюркської філології: передбачено досягнення 17 ПРН Стандарту, а також шести додаткових ПРН. Студенти пишуть 3 курсових роботи (4, 6, 8 семестр), темарій яких поділяється на 3 блоки (лінгвістичний, перекладознавчий, літературознавчий). Проте аналіз змісту робочої програми, спілкування зі студентами і НПП засвідчили, що студенти вільні у виборі тематики роботи. На думку ЕГ, у ситуації, коли студент постійно обирає лише один аспект дослідження (наприклад, перекладознавчий), виникає ризик не досягнути низки лінгвістичних і літературознавчих ПРН, передбачених цією ОК. Рекомендуємо закріпити конкретний тематичний блок за певним семестром, забезпечивши здобувачам можливість здійснити наукові дослідження у різних областях філологічної науки і досягти визначених ПРН. Зіставлення структурно-логічної схеми ОП і навчального плану (2022) уможливило висновок, що у цілому ОК складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Проте зауважимо, що в СЛС (с. 30) комплексний атестаційний іспит з турецької мови подається як ОК 19, яка відсутня в переліку обов'язкових ОК за ОП (с. 28) і не забезпечена кредитами ECTS. Рекомендуємо унормувати цю розбіжність і не маркувати комплексний атестаційний іспит з турецької мови як ОК 19 у структурно-логічній схемі ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП вказує, що більшість ОК відповідають визначеній спеціальності 035 «Філологія», об'єктом якої є феномен мови у його багатоаспектних вимірах. Метою програми є підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців у галузі іноземної філології, діяльність яких пов'язана з аналізом, творенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації турецькою, другою східною та західноєвропейською мовами. Обов'язкові компоненти ОП об'єднують переважно мовознавчі і літературознавчі дисципліни, які зосереджуються на формуванні теоретичного підґрунтя, практичних умінь здобувачів вищої освіти, свідчать про безпосередній зв'язок зі спеціальністю і забезпечують досягнення ПРН, визначених у Стандарті вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Крім того, до переліку обов'язкових ОК входять дисципліни загально-гуманітарної підготовки: ОК 6 Історія східних цивілізацій, ОК 7 Історія державотворення України, ОК 10 Історія Туреччини, які формують загальні і фахові компетентності, та дисципліни професійної теоретико-практичної перекладознавчої підготовки: ОК 11 Загальна теорія перекладу, ОК 15 Практичний курс перекладу, ОК 18 Усний двосторонній переклад, ОК 18 Перекладацька практика, що зумовлено фокусом ОП, підкріплено пропозиціями стейкгоल्дерів, регіональним контекстом, аналізом траєкторії працевлаштування випускників ОП. Курсові роботи (4, 6, 8 семестри) на ОП, що акредитується, є окремим складником освітньої програми. Орієнтовний темарій на 2022-2023 н.р. свідчить про переважно лінгвістичний фокус цього ОК. На думку ЕГ, доцільним є урізноманітнення тематики курсових робіт шляхом збільшення переліку перекладознавчих і літературознавчих тем, що в свою чергу додатково сприятиме формуванню індивідуальної освітньої траєкторії. В цілому, зміст ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності 035 «Філологія», а саме 035.068 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – турецька.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<https://bit.ly/3TuCE4T>) та Положенням про індивідуальний навчальний план студента КНЛУ (<http://surl.li/firou>). Право на вільний вибір навчальних дисциплін в Університеті регулюється Положенням про порядок обрання вибіркового складу студентами КНЛУ (<http://surl.li/euyjx>). Порядок формування та процедура обрання вибіркового складу ОП прописані чітко і зрозуміло. Загальна кількість вибіркового складу – 10. Варіативна частина ОП сформована за змішаним принципом: студенти обирають західноєвропейську мову (англійська/німецька/французька), другу східну мову. Потребує уточнення перелік східних мов, які пропонуються для вибору, адже в розділі «Мови викладання» (с. 16) згадується ще і азербайджанська мова, проте у вибіркового блоці ВК 2 Друга східна мова (перська/арабська/гінді/іврит) вона відсутня. Також студенти обирають дисципліну українознавчого спрямування, ВК з блоку Релігійні і філософські вчення Сходу, дисципліни за вибором з будь-якої іншої ОП Університету або з фаху. Активне покликання на каталог дисциплін українознавчого спрямування розміщено безпосередньо в ОП. Перелік дисциплін ВК 4 Релігійні і філософські вчення Сходу та з фаху подано блоками з 3-5 ВК. Як зазначила гарант ОП Т. Тімкова, під час формування блоків ураховуються передумови вивчення ВК, актуальність і затребуваність певних курсів, результати опитування студентів, НПП, випускників, роботодавців. ВК з інших ОП також представлені в загальному каталозі КНЛУ. Під час онлайн-інтерв'ю студента 4 курсу А. Джим повідомила, що вона обрала Логістику (інша ОП), що зумовлено її професійними інтересами. Анотації ВК у каталозі КНЛУ містять усю необхідну інформацію для здійснення свідомого вибору. ВК, спрямовані на поглиблення професійних знань у межах обраної ОП, презентуються безпосередньо студентам НПП кафедри тюркської філології та інших профільних кафедр. Студенти також можуть ознайомитися із силабусами ВК на сайті кафедри тюркської філології (<https://turkish.knlu.edu.ua/nauka.html>). Аналіз змісту ОП, НП, робочих навчальних планів, індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти 1-4 курсів (Н. Білоущенко, С. Войтик, Є. Коваль, О. Галушко), а також опитування фокус-груп (здобувачі, НПП) засвідчують, що обсяг навчального навантаження, яке студент має право обрати самостійно, становить 38% відсотків від загального, а саме 92 кредити ECTS, що відповідає Закону України «Про вищу освіту». Крім того, формування індивідуальної освітньої траєкторії студента реалізується через вільний вибір тем і наукових керівників курсових робіт; участь здобувачів у предметних олімпіадах та наукових заходах, що проводяться в Університеті та інших ЗВО. Спілкування із здобувачами вищої освіти дає підстави стверджувати, що процедури вибору дисциплін є зрозумілими і організовані відповідно до нормативних документів ЗВО.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчальний план ОП, що акредитується, передбачає вагомому частку практичних занять насамперед з турецької, західноєвропейської та другої східної мов, а також низки обов'язкових і вибіркового складу дисциплін, спрямованих на здобуття професійних компетентностей (ОК1 Сучасна українська літературна мова, ОК4 Практична граматики турецької мови, ОК14 Лексикологія турецької мови, ОК15 Практичний курс перекладу (турецька і українська мови), ОК17 Усний двосторонній переклад (турецька і українська мови), ВК6.01 Основи теорії і практики перекладу з турецької мови, ВК6.03 Практикум з розвитку усного мовлення (на основі турецькомовних текстів художньої літератури), ВК8.03 Турецька комп'ютерна термінологія і переклад комп'ютерних текстів, ВК8.04 Практика

письмового перекладу з англійської мови, ВК9.04 Практичний курс перекладу (західноєвропейська і українська мови). Опанування цих дисциплін дозволяє сформувати як загальні компетентності, передбачені Стандартом і ОП (ЗК 3 - ЗК 12, ЗК 14, ЗК 15), так і відповідні ФК (ФК 2 – ФК 16). Організація практичної підготовки в КНЛУ регламентується Положенням про проведення практики студентів КНЛУ (<https://bit.ly/3ltKhNu>). ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» містить 6 кредитів ECTS для практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Студенти проходять обов'язкову перекладацьку практику, яка триває 4 тижні, у 8 семестрі. Місце практичної підготовки в структурі ОП є логічним, оскільки їй передують вивчення відповідних дисциплін мовознавчого і перекладознавчого спрямування. Базами практики для здобувачів ОП є підприємства і установи, з якими КНЛУ уклав договори про співпрацю: ГО «Вікіпедія Україна» (м. Київ), Центр тюркологічних студій імені Агатангела Кримського КНЛУ (м. Київ), Центр турецької мови і культури імені Мехмета Акіфа Ерсоя КНЛУ (м. Київ). Студенти можуть також самостійно обирати для себе базу перекладацької практики і пропонувати її кафедрі та деканату для укладання відповідних договорів. Ознайомлення з програмою проходження практики, спілкування з гарантом, НПП, студентами, випускниками і роботодавцями засвідчили належну організацію практичної підготовки студентів ОП. Практична підготовка здобувачів, безперечно, сприяє вдосконаленню фахових компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності. Онлайн-зустрічі зі стейкхолдерами переконали ЕГ у задоволеності компетентностями, набутими студентами під час практичної підготовки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП засвідчує, що програма спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям. Робочі програми більшості дисциплін передбачають формування загальних компетентностей, покликані розвинути вміння бути членом команди, працювати на результат, керувати своїм часом протягом навчального процесу, здатність брати на себе відповідальність, вміння залагоджувати конфлікти. Тематика навчальних дисциплін та методи оцінювання формують у здобувачів комунікативні навички та навички міжкультурного спілкування. Як зазначила доц. Н. Пророченко, на заняттях з дисциплін Історія Туреччини, Історія східних цивілізацій студенти набувають навички історичного мислення, аналізу інформації, міжкультурної комунікації. ОК мають загальноосвітнє значення, сприяють збагаченню і поглибленню знань студентів про минуле і сучасне становище Туреччини, її державний устрій, культурну спадщину, суспільно-політичні організації тощо, сприяє формуванню шанобливого ставлення до особливостей суспільної організації, цінностей і культурних досягнень Туреччини. Викладач дисциплін вибіркового блоку Релігійні і філософські вчення Сходу доц. О. Голець підкреслила, що на семінарських заняттях з цих ВК студенти вчать вести дискусію, формулювати, аргументувати та відстоювати власну точку зору, поєднувати індивідуальні форми підготовки з різноманітними формами роботи в групі. Студенти ОП брали участь у низці семінарів, організованих Центром тюркологічних студій імені Агатангела Кримського КНЛУ та Центром турецької мови і культури імені Мехмета Акіфа Ерсоя КНЛУ. З лютого 2023 року на факультеті працює турецький розмовний клуб, де здобувачі ОП мають змогу спілкуватися з представниками Анкарського університету. Студенти ОП ведуть сторінки у соцмережах, канал на YouTube, беруть участь у культурних і мистецьких заходах, волонтерських проектах, ініційованих органами студентського самоврядування Університету і факультету, відвідують студії Центру культури і мистецтв КНЛУ. Отже, зміст ОП передбачає набуття студентами соціальних навичок, що і було підтверджено під час зустрічі з роботодавцями і випускниками.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За відсутності професійного стандарту аналіз змісту ОП було проведено на основі відомостей самооцінювання, вивчення нормативної документації, зустрічей з фокус-групами.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП, навчального плану, робочих навчальних планів засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів є оптимальним для досягнення ПРН і відповідає нормам, зафіксованим у нормативних документах ЗВО. Обсяг освітнього компонента (чи його частини, що вивчається впродовж семестру) становить в середньому 3 кредити за винятком Турецької мови (6-15 кредитів), Західноєвропейської мови (6-8 кредитів) та Другої східної мови (4 кредити), що зумовлено необхідністю інтенсивної мовної практики здобувачів. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<https://bit.ly/3ТуСЕ4Т>) співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається з урахуванням специфіки конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОП (п. 5.6). Під час зустрічей з НПП, студентами і керівником навчально-методичного відділу КНЛУ В. Кудіною ЕГ підтвердила інформацію, про розподіл аудиторної і самостійної роботи з дисциплін практичної підготовки приблизно 50 на 50. Інколи питома частка контактних годин збільшується до 70%, що зумовлено тим фактом, що студенти вивчають східні мови. Для дисциплін загальної філологічної підготовки розподіл годин на самостійну і аудиторну роботу зберігається в межах 2/3 до 1/3 відповідно. Факультет періодично проводить опитування здобувачів освіти щодо їхньої завантаженості під час аудиторної і

самостійної роботи. Аналіз розкладів, представлених на сайті КНЛУ (<https://knlu.edu.ua/student/rozklad.html>), спілкування зі студентами довели, що обсяг ОП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Рішенням вченої ради (протокол № 21 від 31 травня 2021 р.) в КНЛУ затверджено Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (<http://surl.li/adiou>), яке уможливило її запровадження на ОП у подальшому. На сьогодні дуальна форма освіти для здобувачів ОП не застосовується.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП спрямована на формування інтегрованих знань і вмінь в галузі тюркології, західноєвропейського мовознавства і літературознавства, другої східної мови і транслятології. Структура та зміст ОП забезпечує формування інтегральної, загальних і фахових компетентностей, досягнення ПРН, визначених Стандартом і передбачених ОП; забезпечує високий рівень сформованості соціальних навичок здобувачів вищої освіти; передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії. Практична підготовка сприяє професійній самореалізації студентів після закінчення ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Помилка в розрахунках суми кредитів ECTS. Рекомендуємо в ОП 2023 усунути цю технічну помилку. Презентація атестаційного іспиту в структурно-логічній схемі як ОК 19. Рекомендуємо в ОП 2023 не маркувати атестаційний іспит як ОК. Потребує уточнення перелік східних мов, які пропонуються для вибору, адже в розділі «Мови викладання» (с. 16) згадується ще і азербайджанська мова, проте у вибірковому блоці ВК 2 Друга східна мова (перська/арабська/гінді/іврит) вона відсутня. Рекомендуємо в ОП 2023 унормувати це питання. Розширення переліку ФК за рахунок деталізації вже прописаних у Стандарті (ФК 15). Рекомендуємо в новій редакції ОП розширити формулювання ФК 12, вилучити ФК15. Виявлено невідповідності між переліками ФК і ПРН в робочих програмах (ОК1, ОК5, ОК13), що суперечить наведеним в програмі Матриці. Рекомендуємо при оновленні ОП і робочих програм до 1 вересня 2023 р. узгодити ці переліки, укласти Матрицю відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам ОП. Наявна практика вибору теми і написання курсової роботи не гарантує досягнення усіх закріплених за цією ОК ПРН. Рекомендуємо в оновленій версії РП ОК12 до 1 вересня 2023 р. закріпити конкретний тематичний блок за певним семестром, розширити тематику курсових робіт, забезпечивши здобувачам можливість здійснити наукові дослідження у різних областях філології і досягти визначених ПРН.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію: обсяг ОП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства, зміст програми в цілому має чітку структуру, а освітні компоненти в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Структура програми передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії та практичну підготовку здобувачів вищої освіти, набуття ними соціальних навичок. Окреслені недоліки не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки формування зазначених ФК і ПРН забезпечується не лише вищезгаданими, а й іншими ОК програми. Обґрунтований підхід до визначення відповідності компетентностей програмним результатам навчання в межах конкретної ОК сприятиме удосконаленню змісту, як окремої навчальної дисципліни, так і ОП в цілому. Інші технічні помилки легко впорядкувати при найближчому оновленні ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» регульовано загальними Правилами прийому на навчання до Київського національного лінгвістичного університету в 2022 році, схваленими рішенням приймальної комісії КНЛУ (протокол від 09 травня 2022 р. № 7, протокол від 11 липня 2022 р. № 10), затвердженими наказом ректора КНЛУ від 13 травня 2022 р. № 172-о, зі змінами, внесеними наказом ректора від 11 липня 2022 р. № 328-о. Як повідомив відповідальний секретар приймальної комісії Сергій Сорокін, Правила прийому (2022) були опубліковані на офіційному сайті Університету (https://pk.knlu.edu.ua/?page_id=39), поки вони залишалися актуальними. По завершенні вступної кампанії наприкінці грудня 2022 року Правила прийому були видалені з сайту. На сьогодні триває підготовка Правил прийому на навчання до Київського національного лінгвістичного університету в 2023 році. Офіційна сторінка приймальної комісії КНЛУ Вступ 2023 (<https://pk.knlu.edu.ua/?cat=4>) містить інформацію про графік роботи приймальної комісії та її контакти, роботу консультаційних пунктів факультетів, про графіки проведення Днів відкритих дверей на факультетах Університету. Крім того, найактуальніші питання вступної кампанії 2023 року висвітлюються в Телеграм-каналі приймальної комісії https://t.me/pk_knlu. Позитивною практикою вважаємо запровадження відеозустрічей із вступниками та їхніми батьками на Youtube-каналі «Факультет сходознавства» у форматі відповідей на запитання (<https://www.youtube.com/watch?v=c2pME2Pxtgk>). Аналіз Правил прийому на навчання до Київського національного лінгвістичного університету в 2022 році переконав, що правила викладені чітко і зрозуміло, відповідають Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України 27 квітня 2022 року № 392 (зі змінами, внесеними наказами Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400, 29 червня 2022 року № 598, від 02 липня 2022 року № 608). Додаток 1 вищезазначеного документу містить перелік конкурсних пропозицій (спеціальностей, спеціалізацій та освітньо-професійних програм), за якими оголошується прийом на навчання, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання для здобувачів ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти. На сайті Університету оприлюднено інформацію про акредитацію спеціальностей і освітніх програм (<http://surl.li/fsgwa>). Як позитивну відзначаємо практику погодження Правил прийому на навчання Уповноваженою з антикорупційної діяльності Університету К. Воронцовою. Аналіз документів засвідчив, що Правила прийому на навчання в 2022 році прозорі, не містять ознак дискримінації потенційних вступників на ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» за першим рівнем вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Прийом на підготовку фахівців з вищою освітою в 2022 році здійснювався відповідно до ліцензії в межах ліцензованого обсягу для кожного рівня вищої освіти та спеціальності. Ліцензований обсяг ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» денної форми навчання становить 75 осіб. Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають на перший курс для здобуття ступеня бакалавра за даною ОП, зараховувалися бали національного мультипредметного тесту з української мови (перший предмет), математики (другий предмет) та історії України (третій предмет), або бали зовнішнього незалежного оцінювання 2019–2021 років з трьох конкурсних предметів. Додаток 3 до Правил прийому визначав такий перелік конкурсних предметів ЗНО 2019–2020 років для вступу на спеціальність 035 Філологія (усі спеціалізації): українська мова і література (перший предмет), іноземна мова (другий предмет) та історія України або географія (третій предмет); ЗНО 2021 року: українська мова і література (перший предмет), іноземна мова (другий предмет), історія України, або математика, або біологія, або географія, або фізика, або хімія (третій предмет). Додаток 5 до Правил прийому визначав наступні вагові коефіцієнти оцінок з предметів національного мультипредметного тесту для спеціальності 035 Філологія: українська мова – 0,4; математика і історія України – по 0,3. Вагові коефіцієнти оцінок з конкурсних предметів зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) 2019 – 2021: $K_1 = 0,30$, $K_2 = 0,40$, $K_3 = 0,20$. Аналіз цих даних засвідчив, що коефіцієнти кожного предмету вмотивовані особливостями ОП. Мінімальне значення кількості балів, з якими вступник допускається до участі в конкурсі для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти, становить 100 балів з кожного конкурсного предмета. Конкурсний бал для вступу на основі повної загальної середньої освіти на конкурсній пропозиції на місця за державним замовленням не може бути менше ніж 125 балів. За інформацією відповідального секретаря приймальної комісії С. Сорокіна, середній бал студентів, зарахованих на ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» в 2022 році на бюджетні місця, становив 181,45. Додаток 6 до Правил прийому містить вимоги до змісту мотиваційного листа та критерії його оцінювання. Оцінювання мотиваційних листів вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра проводилося відбірковими комісіями факультетів. Отже, правила прийому на навчання загалом враховують особливості реалізації ОП, що акредитується.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, про що зазначено в нормативних документах ЗВО. Положення про реалізацію права на академічну

мобільність учасників освітнього процесу Київського національного лінгвістичного університету (зі змінами) (<http://surl.li/evmek>). регламентує порядок перезарахування результатів навчання для учасників програм академічної мобільності Університету в Україні чи поза її межами. Також Положення встановлює порядок перезарахування результатів навчання для учасників освітнього процесу за умови використання інших кредитних систем на основі здійснення експертного оцінювання і визнання навчальних досягнень учасника програми академічної мобільності шляхом автоматичного трансферу кредитів з використанням EGRACONS (Європейська система переведення оцінок). Зокрема п. 4.15 згаданого документу встановлює термін, впродовж якого учасник програми академічної мобільності зобов'язаний звернутися до деканату відповідного факультету для визнання результатів навчання та перезарахування кредитів ЄКТС, адже це є основним принципом і обов'язковою умовою програм академічної мобільності. На підставі представленого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами здобутків з навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних досягнень (академічна довідка) деканат конвертує оцінки, отримані у ЗВО-партнері, в університетську шкалу оцінювання. Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, також регулюються Положенням про порядок переведення і поновлення студентів у КНЛУ (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форми навчання) (<http://surl.li/firqm>) і Положенням про порядок визначення і складання академічної різниці в КНЛУ в умовах дії кредитно-модульної системи організації освітнього процесу (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) (<http://surl.li/evmdr>). На ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, відсутні. Під час спілкування з фокус-групою здобувачів ЕГ з'ясувала, що вони знають про можливості академічної мобільності, які надаються в ЗВО. Аналіз нормативної бази, результати інтерв'ю дають підстави стверджувати, що в Університеті діють чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулює Положення про порядок визнання в КНЛУ результатів навчання, здобутих студентами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<http://surl.li/aeivt>). Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти, поширюється лише на нормативні(обов'язкові) навчальні дисципліни ОП. Університет може визнати результати навчання обсягом, що не перевищує 10% відсотків від загального обсягу кредитів, передбачених відповідною ОП (не більше 6 кредитів в межах навчального року). Предметна комісія, яку очолює декан факультету, визначає можливості визнання результатів, форми та строки проведення оцінювання для визнання результатів навчання, здобутих студентами шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Кожний результат навчання має бути зіставлений з ПРН, визначеними ОП, та компетентностями, передбаченими стандартом вищої освіти. Правила і процедура визнання є чіткими і зрозумілими. У відомостях про СО зазначено, що студенти ОП «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» мають можливість навчатися на курсах турецької мови в Інституті Ю.Емре у м. Києві. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі ОП підтвердили, що поінформовані про цю можливість, продемонстрували свою обізнаність щодо процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Проте прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОП не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими, зрозумілими й загальнодоступними, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості програми. Як позитивну відзначаємо практику погодження Правил прийому на навчання Уповноваженою з антикорупційної діяльності Університету К. Воронцовою. Ґрунтовна нормативна база ЗВО, що уможливорює визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також у неформальній/інформальній освіті. Позитивною практикою вважаємо запровадження відеозустрічей із вступниками та їхніми батьками на Youtube-каналі «Факультет сходознавства» у форматі відповідей на запитання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Рекомендуємо активніше залучати здобувачів до участі у програмах академічної мобільності, зокрема використовувати можливість внутрішньої мобільності. Гаранту ОП до кінця 2022-2023 н.р. провести аналіз аналогічних освітніх програм, які реалізуються у вітчизняних ЗВО, вивчити перспективи програм внутрішньої академічної мобільності, розглянути на засіданні фокус-групи з подальшим формуванням пропозицій для відповідних структурних підрозділів Університету. Відсутність практики повного перезарахування ОК за результатами навчання, отриманими у неформальній

/інформальній освіті. Рекомендуємо заохочувати здобувачів до реалізації права на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній /інформальній освіті. Гаранту ОП на початку 2023-2024 н.р. провести зустріч (вебінар) за участю декана факультету, представника навчально-методичного відділу і здобувачів інших ОП, які мають досвід визнання результатів неформальної освіти, з метою інформування, консультування і заохочення студентів даної ОП до такої практики.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП у цілому відповідає вимогам критерію: правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Вищезазначений недолік не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання в Університеті відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КНЛУ (2023 р.) (<http://surl.li/eqtvk>) за такими формами: 1) інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна); 2) дуальна (п.5.1). Формою здобуття освіти на ОП, що акредитується, є очна (денна). Освітній процес охоплює навчальні заняття, самостійну роботу здобувачів, практичну підготовку, контрольні заходи (п.5.4.). Згідно з п.1.5 Положення декларується, що організація освітнього процесу здійснюється на засадах академічної свободи учасників освітнього процесу; студентоцентрованого навчання. Аналіз РП і Табл. 3. Матриця відповідності (розділ «Методи навчання»), зустріч з гарантом ОП та фокус-групою «академічний персонал» засвідчили поєднання традиційних, сучасних інноваційних методів навчання, а також методів стимулювання мотивації навч. діяльності здобувачів. Так, за ОК «Історія турецької мови» застосовуються такі методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда) та практичні: репродуктивні, частково-пошукові. З-поміж методів стимулювання мотивації навч. діяльності: дискусія, створення ситуації інтересу/новизни у процесі викладення матеріалу, опора на життєвий досвід здобувача. Зазначені форми і методи навчання загалом дають можливість здобувачам досягнути визначених в ОП цілей і ПРН, оскільки забезпечують формування/поглиблення теоретичних знань, набуття/вдосконалення загальних і спеціальних компетентностей. Принцип академічної свободи реалізується в процесі укладання викладачами РП навч. дисциплін, а також силабусів для ВК. НПП самостійно визначають зміст ОК, обирають методи для досягнення ПРН. Принцип академічної свободи здобувачів за ОП тісно корелюється зі студентоцентрованим підходом і реалізуються через формування індивідуальної освітньої траєкторії. Згідно з Положенням про порядок обрання вибіркових дисциплін (<http://surl.li/adktp>) межа вибіркового складника складає 38 % навч. навантаження за ОП. Здобувачі вільні у виборі тем курсових робіт, що дає їм можливість формувати і формулювати власну позицію з актуальних проблем тюркської філології. Їм також надано право обирати форми виконання самостійної роботи (презентація, реферат, творче завдання). У КНЛУ нормативно впорядкована можливість навчатися за програмами академічної мобільності (<http://surl.li/aenkp>). Академічна свобода реалізується також при виборі здобувачами ОП баз проходження перекладацької практики. Загалом, методи навчання і підбір дисциплін формуються відповідно до вимог студентоцентрованого підходу та орієнтуються на системне мислення і надання комплексу компетентностей, що дають випускникам ОП переваги у працевлаштуванні і професійній реалізації. Зустріч із фокус-групою «здобувачі ВО» засвідчила їхню задоволення формами і методами навчання на ОП, відповідність принципам академічної свободи і студентоцентрованого підходу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЗВО обрав для себе кілька форм інформування здобувачів ВО щодо мети, змісту й програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання ОК, з-поміж них: РП навчальних дисциплін, силабуси, усне повідомлення викладачем кожного ОК на першому занятті і, за потреби, додаткові роз'яснення впродовж семестру. Інформаційні ресурси є на сайті у відкритому доступі (<http://surl.li/cogun>). Інформація щодо порядку та критеріїв

оцінювання міститься в Положенні про семестровий контроль (<http://surl.li/aenij>). Порядок оцінювання результатів навчання передбачає поточний і підсумковий контроль. Інформація є здебільшого доступною, зрозумілою і вчасною. Як позитивне можна відзначити те, що окрім описаних вище традиційних підходів до інформування здобувачів ВО щодо цілей, змісту й програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання ОК, у початковий період навчання на першому (бакалаврському) рівні ВО декан факультету східної і слов'янської філології В. Сорокін, куратори академічних груп знайомлять здобувачів з особливостями організації освітнього процесу в університеті через відеоролик «Організація освітнього процесу в КНЛУ. Система оцінювання» (<http://surl.li/csjob>). Крім того для зручності здобувачів розроблено дайджест щодо прав і обов'язків здобувачів у КНЛУ (https://eastphil.knlu.edu.ua/student/reference_info/). Зустріч з фокус-групою «здобувачі ВО» засвідчила, що вони задоволені формами інформування, що використовуються в реалізації освітнього процесу за ОП, яка акредитується. Водночас серед численних опитувань, представлених на сайті кафедри тюркської філології (<https://drive.google.com/drive/folders/1-wrcA1PVPHgqU26OOOfRQPmWETTBMhano>), ми не знайшли результатів опитування здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня щодо їх задоволеності інформуванням щодо цілей, змісту і програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів за критеріями своєчасність, доступність і зрозумілість.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і дослідження здобувачів за ОП регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в КНЛУ (2023 р.) (<http://surl.li/eqtvk>), який у п.1.5 декларує, що організація освітнього процесу в КНЛУ відбувається на засадах «наукового характеру освіти; інтеграції навчання, наук.-дослідн. роботи», Положенням про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів, молодих вчених КНЛУ (<http://surl.li/cmwwr>), що має за мету «пропаганду новітніх досягнень у галузі науки та освіти серед молоді» (п.2.1). В ОП визначено компетентності здобувачів, що передбачають поєднання навчання і досліджень, зокрема ЗК 13 Здатність до проведення досліджень на належному рівні, ФК 10 Здатність здійснювати лінгвіст., літературозн. і спец. філол. аналіз текстів різних стилів і жанрів. Згідно з ПРН 19 випускники ОП повинні «мати навички в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології». При кафедрі діють Центр тюркологічних студій ім. А.Кримського і Центр турецької мови і літератури ім. М.Ерсоє, які долучають учасників освітнього процесу, абітурієнтів до мови, історії, культури тюркських народів, заохочують наук. роботу, координують міжн. освітньо-культурну співпрацю. Здобувачі ОП мають змогу доповідати на заходах з тюркології (дискусія до Дня пам'яті М.Ататюрка; круглі столи пам'яті М.Ерсоє та ін.), послухати іноземних лекторів: диктора телебачення М.Талата «Вимова та сприйняття турецької мови»; проф. кафедри турецької мови та літератури Ун-ту Мармара Х.Таша «Osmanlı'da Sosyal Hayat»; директора відділу Турецькомовної освіти та тюркології Інституту Ю.Емре проф. Я.Карталоглу «Рахат-лукум та колонья в турецькій культурі»; викл. відділення тур. мови Ун-ту Ескішехір Османгазі Б.Тюфекчіоглу «Академічна турецька та принципи доброчесності в Туреччині»; експерта з перекладу та ділового спілкування М.Вьезьєньє «Сфери діяльності та практичне застосування навичок лінгвіста в сучасному світі»; викл. кафедри англійської мови та перекладу Ун-ту Х.Б.Велі Е. Ерсьозлю «Редагування та вчитка перекладу» та ін. (<http://surl.li/covql>). ОП передбачає виконання інд. пошук.-дослідн. роботи під час самот. роботи і проведення пошук. досліджень при написанні курсових робіт, виконанні інд. завдань з перекладацької практики. Виконання дослідн. завдань передбачає вивчення таких ОК, як «Вступ до тюркської філології», «Історія турецької мови», «Теоретична граматики турецької мови», «Методика написання наукових робіт із тюркської філології» та ін. Мета курсової роботи полягає у поглибленні навичок самот. роботи над розв'язанням конкретної наукової проблеми шляхом використання наук. джерел. Здобувачі публікують результати наук. досліджень у Матеріалах щорічної міжн. наук.-практ. конф. у КНЛУ «Ad orbem per linguas» (<http://surl.li/cnsds>). Вивчення матеріалів акредитаційної справи, аналіз сайту і соц. мереж, зустрічі з фокус-групами дозволяють дійти висновку, що ЗВО загалом забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, що відповідає цілям ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час експертизи ЕГ були надані підтвердження регулярної участі викладачів освітньої програми в програмах підвищення кваліфікації, на основі яких відбувається оновлення змісту освіти. В Університеті система перегляду та оцінювання змісту ОК здійснюється згідно з Положенням про порядок розроблення, моніторингу та оновлення ОП у КНЛУ (<http://surl.li/adkju>). Оновлення змісту ОК здійснюється щорічно до моменту затвердження робочих програм на засіданні кафедри. Під час зустрічі ЕГ з НПП були надані переконливі докази та наведені конкретні приклади щодо оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у філологічній галузі. НПП, що працюють на ОП, яка акредитується, регулярно проходять курси підвищення кваліфікації у КНЛУ, інших ЗВО України та закордоном. При оновленні змісту ОК НПП ураховують новітні досягнення в галузі філології і суміжних наук. Важливого значення на ОП надається принципу академічної свободи, тому НПП визначають, які наукові досягнення та сучасні практики використовувати під час навчання. Зокрема, проф. С.Сорокін розробив курс «Практична граматики турецької мови» для студентів 1 та 2 курсів, а також підготував підручник з цієї дисципліни, що вийшов друком у 2022-2023 н.р.; гарант ОП Т.Тімкова, яка має значний досвід практичної перекладацької діяльності, впроваджує сучасні перекладацькі методи та прийоми при викладанні ОК Усний двосторонній переклад; доц. Н. Пророченко, с.н.с. зі спеціальності «Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку», є розробником ОК Історія східних цивілізацій, Історія Туреччини; Н.Березовська, що має досвід роботи у бізнес-структурах, розробила ВК Локалізація і переклад. Оновлення змісту ОК відображається у програмі перекладацької

практики з турецької мови, яка затверджується за визначеною процедурою. Під час розробки тем курсових робіт враховуються сучасні тенденції та перспективи розвитку галузі. На засіданнях фокус групи вивчаються відгуки та рекомендації стейкхолдерів, більшість яких знаходить своє віддзеркалення в оновленій ОП та змісті ОК (протокол № 1 від 26.02.2021 р., протокол № 3 від 16.02.2022 р., №4 від 05.09.2022р.). Тенденції розвитку ринку праці, що враховуються при вдосконаленні ОП і ОК, дозволяють випускникам програми бути конкурентоспроможним на ринку праці. Це підтверджується, зокрема, результатами спілкування з фокус-групами здобувачів та випускників.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Вивчення експертною групою відомостей СО, додаткових документів та інформації, наданої під час зустрічей із фокус-групами дозволило дійти висновку, що навчання, викладання та наукові дослідження на ОП загалом відбуваються у зв'язку з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Нормативно міжнародна діяльність КНЛУ регулюється Статутом (<http://surl.li/adnah>) та Стратегією інтернаціоналізації університету (<http://surl.li/cmugr>). У КНЛУ функціонує відділ міжнародних зв'язків. Суттєвим для ОП, що акредитується, є підписані між КНЛУ та закордонними ЗВО, зокрема з Анкарським університетом (№ 98 від 20.01.2017), Університетом Бейкент (№48/1 від 06.05.2012), Ушакським університетом (№150 від 22.07.2021) а також Інститутом Ю.Емре (№ 104 від 18.10.2017). Позитивною є практика запрошення до викладання фахівців з Туреччини- носіїв мови (С.Озель, 2020-2022). НПП та здобувачам ОП надано можливість відвідувати заходи закордонних фахівців, напр.: лекція «Osmanlı'da Sosyal Niyat» Х.Таша, проф. кафедри тур. мови та літератури Ун-ту Мармара (29.11.2021); «Академічна турецька та принципи доброчесності в Туреччині» Б.Тюфекчіоглу викл. відділення турецької мови Ун-ту О.Ескішехір (12.10.2022); «Сфери діяльності навичок лінгвіста в сучасному світі» М.Вьєжєньє, експерта з перекладу та ділового спілкування (11.11.2022) та ін. НПП, що працюють за ОП, яка акредитується, долучаються до інтернаціоналізації освітньої та вивчальної діяльності. Зокрема, Т.Тімкова та С.Сорокін 27-28.05.2021 були членами наукового комітету міжнародного симпозиуму «Переосмислення відчуження від локального до глобального з пандемією» у Стамбульському університеті Айвансарай (<http://surl.li/cxgxo>). Гарант ОП Т.Тімкова запрошувалася читати лекції про розвиток тюркології в Україні та в КНЛУ до Азербайджанського університету (<http://surl.li/czddz>); у 2022 р. увійшла до складу редколегії журналу «Journal of Turkish Applied Linguistics» (<http://surl.li/enllt>). Здобувачі ОП відвідують турецький розмовний клуб (з носіями мови з Анкарського Університету Х.Б. Велі (<http://surl.li/exdin>)). Водночас у відомостях СО, у зустрічах з фокус-групами «здобувачі ВО», не було виявлено фактів, які доводили б академічну мобільність студентів, навіть у віртуальному форматі. Лише на зустрічі з фокус-групою «випускники ОП» було підтверджено академічну мобільність Анастасії Ставської. Не підтверджено активність і щодо інтернаціоналізації навчання і викладання за іншими складниками ОП, що має назву «Турецька мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова», відповідно не обмежується лише зв'язками з Туреччиною.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей і програмних результатів навчання, загалом узгоджуються із студентоцентричним підходом та принципами академічної свободи. Здобувачам ВО своєчасно надається необхідна доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах ОК ОП. Наявні різноманітні форми інформування здобувачів ВО про зміст та правила навчання і викладання (усні повідомлення викладачів, робочі програми, силабуси, відеоролик, відеодайджест). У межах реалізації ОП наявна активна співпраця НПП із стейкхолдерами, практика моніторингу якості ОП, своєчасне підвищення кваліфікації НПП, що сприяє оновленню змісту ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Здобувачі не беруть активної участі в програмах академічної мобільності. Рекомендуємо в межах підготовки до 2023-2024 н.р. розробити систему заходів для здобувачів освіти, що навчаються за цією ОП, до участі в програмах академічної мобільності з університетами-партнерами в межах уже наявних угод про співпрацю, укласти угоди про співпрацю з університетами інших країн, мови яких вивчають здобувачі, а також заохочувати їх до участі в стипендіальних програмах цих країн.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Викладання на ОП здійснюється з використанням сучасних форм і методів навчання, які сприяють досягненню програмних результатів навчання, відповідають принципам студентоцентрованого підходу та академічної свободи. Позитивним моментом є своєчасне й повне інформування здобувачів про структуру та цілі освітньої програми, зміст окремих освітніх компонентів та критерії оцінювання. Таке інформування здійснюється за допомогою різних носіїв інформації як на офіційному сайті Університету, так і в соціальних мережах. Викладачі освітніх компонентів надають здобувачам усю необхідну інформацію на першому занятті з відповідної навчальної дисципліни. Передбачене також проведення регулярних консультацій викладачів зі здобувачами. На ОП загалом забезпечується поєднання навчання та наукових досліджень як на рівні освітньої програми в цілому, так і в межах окремих освітніх компонентів. Зміст освітніх компонентів щорічно оновлюється викладачами. Університет має підписані угоди про міжнародну співпрацю, проте низькою є академічна мобільність здобувачів освіти, залученість до міжнародних стипендіальних програм.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Моніторинг досягнення здобувачами програмних результатів навчання здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<http://surl.li/adkkr>) і передбачає такі види контрольних заходів: вхідний контроль, який дає змогу визначити початковий рівень знань; поточний контроль, який здійснюється з метою оцінки діяльності здобувача під час аудиторних занять, самостійної роботи та передбачає проведення усного опитування, експрес-контролю у вигляді письмового або тестового опитування тощо (Положення про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти КНЛУ (<https://is.gd/j1u3Vp>), модульний контроль, який спрямований на комплексну перевірку рівня та якості засвоєння знань, навичок і вмінь унормовано Положеннями про модульну контрольну роботу з практичних мовних дисциплін та теоретичних дисциплін для студентів КНЛУ денної форми здобуття освіти (<http://surl.li/cnbwa>) і (<https://is.gd/A9gX5z>) відповідно); підсумковий семестровий контроль, який передбачає оцінювання здобувача на окремих завершених етапах у формі заліку, диференційованого заліку, іспиту за обсягом навчального матеріалу, визначеного РП, регулюється Положенням про семестровий контроль для студентів денної форми здобуття освіти КНЛУ в умовах дії кредитно-модульної системи організації освітнього процесу (<http://surl.li/aenij>). Контрольні заходи в межах проходження виробничих практик за ОП визначаються Положенням про проведення практики студентів КНЛУ (<http://surl.li/adily>). Актуальним є порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій, який регламентує процедуру проведення модульного і семестрового контролю за допомогою платформи MS TEAMS (<http://surl.li/cqhiq>). Бесіди з фокус-групами учасників освітнього процесу підтвердили, що викладачі ознайомлюють здобувачів з формами і критеріями оцінювання на першому занятті з кожної дисципліни, під час поточних консультацій, установчих зборів перед практиками і вказують на можливість детальніше ознайомитися з ними в силабусах і РП. Всю необхідну інформацію щодо навчально-організаційного процесу зокрема на факультеті східної та слов'янської філології, а також кафедри тюркської філології можна знайти на відповідних сайтах (<https://knl.u.edu.ua/fakultet-skhodoznavstva.html>) та в телеграмканалі (https://t.me/fs_info). Під час зустрічі з ЕГ і викладачі, і студенти зазначили, що така система інформування забезпечує чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Здобувачі також запевнили, що вважають форми контрольних заходів і критерії оцінювання навчальних досягнень чіткими, зрозумілими, доступними й такими, що оприлюднюються завчасно, що також підтверджується результатами анкетування студентів (розділ «Публічна інформація») (<http://surl.li/cmwsq>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Формою атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою, що аналізується, є комплексний атестаційний іспит з турецької мови (регламентується Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти в КНЛУ (ступені вищої освіти бакалавр, магістр; денна і заочна форми здобуття вищої освіти) (<http://surl.li/adlkl>), що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 035 Філологія, який затверджено у 2019 році (Наказ МОН №869 від 20 червня 2019 року). Комплексний атестаційний іспит складається з двох частин: письмової і усної. Обсяг матеріалу, який виноситься на іспит, терміни проведення та критерії оцінювання містяться у Програмі Комплексного атестаційного іспиту (<http://surl.li/coxsy>). Комплексний атестаційний іспит з турецької мови має на меті перевірку й оцінку мовної, комунікативної, країнознавчої та перекладацької компетентності здобувачів, які закінчують навчання за ОП. ЕГ рекомендує в оновленому варіанті ОП звернути більшу увагу на літературознавчу компетентність здобувачів в межах Програми Комплексного атестаційного іспиту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедурні аспекти контрольних заходів за ОП внаормовуються низкою інституційних документів, викладених у вільному доступі на сайті Університету у розділі "Положення" (<https://knlu.edu.ua/polozhennia.html>) : Положення про організацію освітнього процесу в КНЛУ, Положення про систему модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти КНЛУ, Положення про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для студентів КНЛУ денної форми здобуття освіти, Положення про семестровий контроль для студентів денної та заочної форми здобуття освіти КНЛУ в умовах дії кредитно-модульної системи організації освітнього процесу, та ін. Окрім того, інформацію про структурні елементи контрольних заходів викладено в силабусах, РП, програмах практик тощо. Об'єктивність екзаменаторів забезпечуються наявністю чітких правил, процедур та критеріїв оцінювання, їх доступністю для здобувачів, застосування онлайн платформ для тестування з можливістю перегляду здобувачами правильних відповідей, що запобігає проявам упередженості в їх оцінюванні, порядком комплектування екзаменаційної комісії (Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з атестації здобувачів (<http://surl.li/adlkl>) , відеофіксацією іспитів під час їх дистанційного проведення, Етичним кодексом (<http://surl.li/adlqp>) та ін. З метою запобігання та протидії конфлікту інтересів у ЗВО затверджено Антикоруційну програму КНЛУ (<http://surl.li/adlri>), яка встановлює в Університеті стандарти на вимоги, передбачені ЗУ "Про запобігання корупції", розділи 11 та 14 якої врегульовують ситуації, пов'язані з конфліктом інтересів, що також унормовано Положенням про порядок прийняття та розгляд повідомлень щодо порушення норм антикорупційного законодавства (<http://surl.li/cnbwp>). Порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження регламентовано Положенням про семестровий контроль навчання студентів в умовах дії кредитно-модульної системи організації освітнього процесу (<http://surl.li/cnbvu>), Положенням про апеляційну комісію КНЛУ (поточний, рубіжний (атестація), семестровий контроль результатів навчання здобувачів (<http://surl.li/admdp>) та ін. Під час зустрічі зі здобувачами встановлено, що випадків конфлікту інтересів, необ'єктивності оцінювання, оскарження результатів і повторного проходження контрольних заходів не було, студенти добре обізнані з правилами проведення контрольних заходів, а також можливістю і порядком звернення до Освітнього омбудсмена Університету К. Воронцової (Положення про Освітнього омбудсмена КНЛУ(<http://surl.li/anrps>), Порядок звернення до Освітнього омбудсмена КНЛУ (<http://surl.li/admek>)). ЕГ також з'ясувала, що здобувачі освіти (А. Джим, М. Тарасенко – 4 курс) і випускники ОП (А. Ставська) задоволені толерантністю екзаменаторів, що також підтверджено результатами анкетування студентів (розділ «Публічна інформація») (<http://surl.li/cmwsq>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в КНЛУ відображені в: Статуті КНЛУ (<https://knlu.edu.ua/statut.html>), Стратегії розвитку КНЛУ на 2021–2025 роки (<http://surl.li/adnlq>) , Положенні про організацію освітнього процесу в КНЛУ (<https://tinyurl.com/2nyet72>) , Програмі забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНЛУ (<https://cutt.ly/WBUCktx>), Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти КНЛУ (<http://surl.li/demgn>), Етичному кодексі КНЛУ (<http://surl.li/adlqp>), Правилах внутрішнього розпорядку КНЛУ (<http://surl.li/adlrb>), Положенням про комісію з етики та врегулювання конфліктних ситуацій КНЛУ (<http://surl.li/adlqt>) та ін. Ця нормативна база визначає механізми інтеграції принципів академічної доброчесності в освітньо-науковий процес, політику щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності, процедури попередження і протидії порушенням принципів академічної доброчесності. Інституційна культура Університету популяризує політику нульової толерантності до будь-яких проявів академічної недоброчесності, одним з напрямків забезпечення якої є створення окремого розділу на сайті закладу з метою оприлюднення усіх необхідних матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності (<http://surl.li/dkmpc>) . Кожен здобувач підписує Договір про навчання в Університеті, в якому зазначено зобов'язання студента дотримуватись Етичного кодексу КНЛУ, Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти КНЛУ. Під час зустрічей експертів було ознайомлено з планами більш широкого залучення органів студсамоврядування до популяризації принципів та вимог щодо академічної доброчесності. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами під час виконання контрольних заходів покладено на НПП кафедри. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності (повторне проходження контрольного заходу; відрахування з КНЛУ). Зокрема, наприклад, для перевірки курсових робіт на академічний плагіат використовується інформаційна система Unichек (Університет має відповідний договір про співпрацю № 01-12/2017 з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» (<https://is.gd/uqh5My>)) . Для запобігання академічної недоброчесності НПП використовують зокрема різні форми творчих робіт для формування навичок СРС (В. Пілик), велику кількість варіантів модульних контрольних робіт (Н. Сіленко) тощо. ЕГ під час зустрічей з різними групами стейкхолдерів з'ясувала, що свідчень про порушення академічної доброчесності за час реалізації ОП (плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання тощо) не зафіксовано. ЕГ оцінює рівень сформованості культури академічної доброчесності в усіх учасників освітнього процесу як достатній для якісної реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Перевагою ОП в аспекті оцінювання є комплекс підсумкових заходів, альтернативність їх форм, що орієнтовано на досягнення кваліфікаційних вимог і ПРН, мобільність регламенту оцінювання за допомогою новітніх ІТ-технологій в умовах дистанційного навчання. Правила проведення контрольних заходів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження є чіткими, зрозумілими і послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Регламентовано політику забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності, яка є оприлюдненою та імплементованою в процедурах, які використовуються на практиці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

З метою якісного формування доброчесного освітньо-наукового середовища рекомендовано урізноманітнити інструменти забезпечення популяризації та навчання учасників освітнього процесу принципам і вимогам щодо академічної доброчесності, зокрема, шляхом більш широкого залучення органів студентського самоврядування для організаційної складової реалізації цієї проблеми (проведення тренінгів, семінарів, конференцій тощо), а також через перегляд навчально-методичного аспекту, зокрема щодо контрольних заходів результатів навчання, з метою запобігання порушення принципів академічної доброчесності, розширюючи можливості використання сучасних ІТ-технологій. Враховуючи потреби часу до коригування форм освітнього процесу, ЕГ рекомендує в наступному навчальному році розглянути можливість введення в регламент робочих програм окремих освітніх компонентів (зокрема вибіркового блоку) як альтернативу деяким контрольним заходам (їх частині) Perezарухування результатів неформальної освіти, отриманих здобувачами (нормативна база Університету регламентує цей процес (<http://surl.li/aeivt>), але прикладів імплементації ЕГ не виявила).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП визначеному критерію 5, про що свідчить наявність в закладі і доступність для всіх учасників освітнього процесу чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів, механізму оскарження їх результатів, процедур запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, якісної регуляторної політики дотримання академічної доброчесності, а слабкі сторони не перешкоджають досягненню заявлених цілей ОП і підлягають усуненню в робочому порядку.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті вивчення інформаційних матеріалів (Табл. 2 Зведена інформація про викладачів <https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/7498/view>), зустрічей із академічним персоналом, здобувачами ВО, випускниками, ЕГ змогла дійти низки висновків. До реалізації ОП залучені кваліфіковані штатні викладачі КНЛУ, які мають досвід підготовки здобувачів різних освітніх ступенів, беруть участь у роботі спецрад/підготовці наукових кадрів, є членами редколегій наукових видань, організаційних комітетів Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, здебільшого мають високий рівень публікаційної активності, досвід журі конкурсу-захисту наукових робіт МАН тощо. Академічна та професійна кваліфікація НПП (Табл.2) забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання ОП. Зокрема, Т. Тімкова (ОК17 Усний двосторонній переклад) має профільну освіту за спец. «Переклад (турецька, англійська)», наук. ступ. к.філол.н., вчене звання доцента, пройшла підвищення кваліфікації у вітч. і закорд. установах (Азербайджан), голова журі конкурсу-захисту наукових робіт МАН, має високу публікаційну активність. С. Сорокін (ОК4 Практична граматики турецької мови) є к.філол.н., доцентом, має 92 публікації наук. і навч.-метод. характеру (монографія, посібники, статті в наукометричних базах, фахові статті), пройшов численні стажування і підвищення кваліфікації, зокрема в закордонному ун-ті, під його керівництвом захищено дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії (О. Польова, 2022) тощо. Зазначене дозволяє цим та іншим НПП, які працюють на ОП фахово викладати відповідний ОК. У процесі розподілу ОК враховано критерії відповідності

викладачів навчальним дисциплінам. Водночас ЕГ помітила і певні недоліки, зокрема в результаті аналізу Табл. 2 та РП навч. дисциплін було з'ясовано, що ОК14 Лексикологія турецької мови закріплено за доц. Н. Сіленко, а розробником РП є доц. В. Пілик. Викладач ОК15 Практичний курс перекладу (турецька і українська мови) та ОК16 Теоретична граматики турецької мови Н. Березовська має 3 роки практичного досвіду викладання у КНЛУ, проте загальна кількість публікацій за напрямом – 1, кількість публікацій за останні 5 років – 1 (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/7498/view>). У переважній більшості РП списки рекомендованої літератури не були оновлені, не завжди відображають сучасні тенденції розвитку галузі, містять джерела з 1963 р. (ОК16, ОК 15, ОК14, ОК13, ОК9, ОК5 та ін.). Зазначені недоліки не впливають суттєво на можливість досягнення визначених ОП цілей та ПРН, проте вимагають виправлення. Фокус-групою «здобувачі» та «випускники» ОП неодноразово висловлювалася думка про високий науково-методичний рівень викладацького складу ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

НПП обираються за конкурсом відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників КНЛУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (зі змінами, затвердженими вченою радою КНЛУ (<http://surl.li/aevou>). Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав претендентів, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень щодо конкурсного відбору, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад НПП (п.2.2). Конкурс на заміщення вакантних посад НПП оголошує ректор, про що видається наказ (п.2.17). Оголошення про проведення конкурсу на заміщення вакантної посади, терміни й умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті Університету (п.2.22). На посади НПП обираються за конкурсом особи, які мають які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають ступінь магістра / ОКР спеціаліста (п. 2.25). Необхідний рівень професіоналізму під час конкурсного добору НПП ОП забезпечується: урахуванням досягнень претендентів у викладацькій, науковій і професійній діяльності; попереднім обговоренням кандидатур претендентів на заміщення посад НПП на відповідній кафедрі в їх присутності. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендент проводить відкрите заняття (лекцію, семінар тощо) та / або виступає з науковою доповіддю з питань, дотичних до наукової проблематики кафедри чи ОК, до викладання якого він/вона будуть залучені. За результатами обговорення кафедра відкритим або таємним голосуванням робить відповідні висновки про професійні та особисті якості кандидата, передає їх голові вченої ради факультету в письмовому вигляді для процедури голосування на вченій раді факультету. Відповідно до відомостей СО, перевага для забезпечення освітньо-наукового процесу надається тим НПП, що мають публікації у фахових виданнях України та у виданнях, що індексуються у базах даних Scopus і Web of Science, а також які пройшли підвищення кваліфікації та мають досвід практичної роботи. Під час зустрічей з різноманітними фокус-групами було підтверджено, що порядок конкурсного відбору у ЗВО витримується, відбувається на засадах відкритості інформації, гласності, об'єктивності та неупередженості, процедури конкурсного добору є прозорими.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Відомості СО свідчать, що на різних етапах вдосконалення ОП проектна група співпрацювала з зовнішніми організаціями, зокрема з Посольством Турецької Республіки в Україні (представник роботодавця – Радник Посла з питань освіти Уміт Йилдиз) – відбувалось обговорення ОП на різних етапах її створення (<http://surl.li/cpbz>); з Інститутом Юнуса Емре, де відбуваються різні форми співпраці: викладачі кафедри тюркської філології пройшли навчання на піврічних курсах з османської мови та отримали відповідні сертифікати у Інституті (<http://surl.li/cpbzw>), беруть участь у круглих столах та семінарах (<http://surl.li/cpbzy>), викладачі Інституту беруть участь в навчальному процесі факультету східної і слов'янської філології (<http://surl.li/cpsab>); ТОВ «Елефант Архітекчер енд Консалтинг» (представник роботодавця - директор І.Атакан <http://surl.li/cpsan>); О.Шубко (спеціаліст з комп'ютерної лінгвістики ТОВ «Омлія Нетюрал Ленгвідж Солюшнс УА») увійшли до складу фокус групи ОП. Питання щодо вдосконалення та покращення ОП обговорювалися під час зустрічей та круглих столів з представниками цих та інших організацій, що відображено у їх відгуках та рецензіях на ОП (<http://surl.li/ennxx>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У відомостях СО зазначено, що до аудиторних занять на ОП активно залучаються професіоналі-практики, експерти галузі, представники роботодавців. Безперечною перевагою ОП є те, що до освітнього процесу залучаються фахівці-носії мов. З 2020 по 2022 р. на кафедрі працювала громадянка Туреччини С.Озель. Упродовж останніх років значно збільшилася кількість лекції фахівців закордонних ЗВО: 4.04.2019 - семінар проф. Стамбульського університету Меденіет І. Гюлеча «Методи та техніки наукових досліджень» (<http://surl.li/cpsee>); 07.03.2019 «Жінки Туреччини: від минулого до сучасності» - викл. факультету літератури Університету Акденіз доц. Р. Челік (<http://surl.li/cphhn>); 29.11.2021 семінар «Klasik Türk Şiiri Işığında», - проф. кафедри тур. мови та літератури Університету Мармара Х. Таш (<http://surl.li/cpscp>). Частина заходів присвячена формуванню практичних компетенцій здобувачів ВО, це, зокрема, 12.10.2022р. - «Академічна турецька та принципи доброчесності в Туреччині» - доктор філософії, викл. відділення тур. мови Університету Ескішехір Османгазі Б. Тюфекчіоглу (<http://surl.li/ennqx>); 11.11.2022 р. «Сфери діяльності та

практичне застосування навичок лінгвіста в сучасному світі» - експерт з перекладу та ділового спілкування, М. Вєжєньє (<http://surl.li/enoat>); 15.12.2022р. - «Редагування та вчитка перекладу» - викл. кафедри англійської мови та перекладу Університету Х. Б. Велі Е. Ерсьозлю (<http://surl.li/enoah>) та інші. До освітнього процесу долучаються вітчизняні професіонали-практики. Так, Н.Березовська, що за сумісництвом працювала на посаді заступника директора ТОВ «Елефант Архітектчер енд Консалтинг», розробила авторський КЗВ «Локалізація та переклад».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Адміністрація ЗВО докладає зусиль для професійного розвитку НПП. Система професійного розвитку викладачів охоплює низку заходів, чільне місце серед яких посідає підвищення кваліфікації, що регламентується Положенням про підвищення кваліфікації НПП КНЛУ (<http://surl.li/cnbyf>) і визначається як один з основних складників професійного розвитку НПП (п.1.4). Нормативно закріплено, що професійний розвиток передбачає набуття нових і вдосконалення раніше набутих професійних та загальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності; метою підвищення кваліфікації НПП є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти (п.1.4; п.1.6). НПП, що залучені до освітнього процесу на ОП, згідно з даними Табл.2 «Зведена інформація про викладачів» (<https://office.naq.gov.ua/v1/form-se/7498/view>) здебільшого проходять підвищення кваліфікації в КНЛУ (Н.Пророченко, Т.Тімкова, Т.Четверня, Н.Ксьондзик, М.Охріменко, Н.Сіленко, В.Пілик, Г.Рикова, Ю.Мариненко, В.Васильчук, О.Степанюк); спільних проектах КНЛУ з іноземними ЗВО: «Актуальні питання сучасної корейської мови: мовний, перекладознавчий, методичний аспекти» (М.Охріменко); в інших ЗВО України «Програма підвищення кваліфікації кафедри тюркології» КНУ імені Т. Шевченка (Т.Тімкова, С.Сорокін, Н. Сіленко); Інституті Юнуса Емре (Т.Тімкова, Т.Четверня, Н.Сіленко, С.Сорокін); наукових та освітньо-наукових установах і організаціях в Україні (Н.Пророченко, В.Васильчук); у міжнародних проектах закордонних ЗВО «Актуальні проблеми сучасної азербайджанської мови і літератури» (Бакинський слов'янський університет - С.Сорокін, Н.Сіленко), «Актуальні проблеми сучасної тюркології» (Азербайджанський університет мов - Т.Тімкова), «Викладання турецької мови як іноземної» (Стамбульський університет - Н.Березовська). НПП ОП проходили стажування у КНЛУ за програмами «Створення електронних освітніх ресурсів з навчальних дисциплін у системі управління навчанням Moodle»; «Актуальні проблеми сучасного лінгвістичного сходознавства». На основі меморандуму про співпрацю між КНЛУ та ЗУНУ (договір № 9 від 04.03.2021), НПП кафедри мають можливість обміну досвідом у процесі викладання турецької мови у ЗУНУ.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО розроблено нормативно-правову базу і систему моральних і матеріальних заходів, що спрямовані на розвиток викладацької майстерності НПП, зокрема Положення про оплату праці, преміювання та матеріальне заохочення працівників КНЛУ (<http://surl.li/aevsi>). Преміювання працівників університету здійснюється відповідно до особистого внеску до загального результату роботи КНЛУ та з метою матеріального стимулювання, підвищення рівня якості підготовки студентів, сприяння винахідництву і раціоналізації, впровадженню в освітній процес найновітніших досягнень науки, техніки та передового досвіду (п.5.1); система преміювання спрямована на підвищення матеріальної зацікавленості працівників у своєчасному, якісному виконанні своїх посадових обов'язків, зростання ефективності праці, підвищення ініціативи (п.5.2). Матеріальне стимулювання викладацької майстерності викладачів було підтверджено на зустрічах з різними фокус групами, зокрема з «керівництвом КНЛУ та адміністрацією підрозділу, в якому реалізується ОП», «академічним персоналом», «допоміжними (сервісними) структурними підрозділами». ЄГ були надані документи, що підтверджують факти матеріального стимулювання НПП, що акредитується (<blob:https://office.naq.gov.ua/9ca3127d-bodd-4d56-8f42-9b166416e716>). Механізми нематеріального заохочення НПП передбачають відзначення грамотами та подяками адміністрації КНЛУ. Зокрема, професор кафедри С.Сорокін має Почесну грамоту МОНУ і Почесну грамоту Кабінету Міністрів; С.Сорокін та Т.Тімкова мають відзнаки Посольства Турецької Республіки, Т.Тімкова та Н.Сіленко мають відзнаки від КНЛУ; Т.Тімкова має подяку від Бакинського міжнародного центру мультикультуралізму.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання за ОП, що акредитується. До реалізації ОП залучені кваліфіковані викладачі КНЛУ, що є переважно штатними викладачами, здебільшого мають науковий ступінь і вчене звання, наукові публікації, що корелюють з ОК, викладання яких вони забезпечують. Відбувається тісна взаємодія з роботодавцями як у межах організації та проведення практик, так і в перспективі подальшого працевлаштування випускників за ОП. Адміністрація створює необхідні умови для професійного розвитку викладачів, стимулює розвиток педагогічної майстерності, пропонує матеріальне заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Окремі викладачі, що забезпечують реалізацію ОК на ОП мають низьку публікаційну активність (Н.Березовська, Т.Четверня, Н.Сіленко) Рекомендуємо: підвищити публікаційну активність, опублікувати фахові статті, дотичні до ОК, до початку 2023-2024 н.р.. Списки рекомендованої літератури в РП за ОК (ОК16, ОК 15, ОК14, ОК13, ОК9, ОК5 та ін.) не містять новітньої чи містять застарілу літературу. Рекомендуємо: до початку 2023-2024 н.р. переглянути списки рекомендованої літератури в РП навчальних дисциплін, оновити їх так, щоб вони відображали новітні тенденції розвитку галузі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Має місце відповідність рівню В. До реалізації ОП залучені кваліфіковані викладачі КНЛУ, що є штатними викладачами, здебільшого мають науковий ступінь і вчене звання, стажування і наукові публікації, що корелюють з ОК, викладання яких вони забезпечують, їхня академічна та професійна кваліфікація дозволяє досягти цілі і програмні результати навчання. Відбувається тісна взаємодія із роботодавцями як у межах організації та проведення практик, так і в перспективі подальшого працевлаштування випускників за ОП. Адміністрація ЗВО створює необхідні умови для професійного розвитку викладачів, стимулює розвиток педагогічної майстерності, пропонує матеріальне заохочення. Водночас необхідно підвищити публікаційну активність викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічна база КНЛУ та кафедри тюркської філології зокрема забезпечена всіма необхідними стандартними та інноваційними ресурсами для повноцінного функціонування ОП. За ОП закріплені аудиторії у корпусі №3 на 7 та 8 поверхах: гарант ОП Т.Тімкова продемонструвала Центр тюркологічних студій ім. А. Кримського та Центр турецької мови і літератури ім. М. А. Ерсоє, які обладнано проекторами, комп'ютерами, камерою, інтерактивною трибуною за сприяння Турецької агенції ТІКА. Така технічна підтримка забезпечує ведення змішаного формату навчання. Центри оснащені бібліотекою художньої літератури, книги якої подаровано студентами Університету Аксарай (<http://surl.li/cphmo>) та Посольством Туреччини (<http://surl.li/cpbzl>), та 80 комплектів підручників від Інституту Ю. Емре у м. Києві. Деякі заняття відбуваються у Центрі азербайджанської мови та культури, який забезпечений достатньою кількістю навушників для практики усного перекладу. Також на 11 поверсі є лінгафонний клас, забезпечений комп'ютерами для великої кількості здобувачів, як продемонструвала К. Геворгян, доц. кафедри китайської філології. Лекції можуть відбуватися в мультимедійному залі 1108. Директор бібліотеки Л. Скуратовська розповіла, що університетська бібліотека (загальною площею 1709,4 кв.м) формує 4 абонементи, 3 читальних зали на 301 посадкове місце. У бібліотеці функціонує інституційний репозитарій (<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>), який базується на програмному забезпеченні DSpace. Обсяг електронних баз даних бібліотеки складає 85 228 записів. До послуг викладачів і здобувачів ОП Wi-Fi зони, спортивні зали, гуртожиток № 4 (<https://t.me/knluocouncil/107>), конференц та актові зали КНЛУ. Інформацію про фінансову діяльність Університету розміщено на офіційному вебсайті (<https://knlu.edu.ua/bukhhalteriia.html>). З метою ефективного і прозорого використання фінансових ресурсів оновлення матеріально-технічного забезпечення здійснюється через тендерний комітет КНЛУ (<https://knlu.edu.ua/tendernyikomitet.html>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Усі НПП та здобувачі мають безкоштовний та вільний доступ до всіх базових ресурсів кафедр та Університету. Здобувачі ОП розповіли, що можуть користуватися університетською WI-Fi зоною, а гарант ОП Т. Тімкова зазначила, що здобувачі мають доступ до бібліотеки Центру турецької мови та літератури. Здобувачі та НПП мають змогу користуватися репозитарієм та наукометричними базами, зокрема Web of Science та Scopus. Директор бібліотеки Л.Скуратовська також додала, що здобувачі та НПП можуть звертатися до бібліотеки в онлайн-режимі та отримувати на пошту відскановані частини необхідних матеріалів. У КНЛУ діють центри дозвілля, зокрема Центр культури і мистецтв, спортивні гуртки у гуртожитках, де здобувачі безкоштовно можуть проводити вільний час. Гарант ОП неодноразово підкреслює, що представники ОП тримають контакт із Турецькою агенцією ТІКА та Посольством Туреччини, які сприяють матеріальному забезпеченню ОП. Робоча та навчальна співпраця здобувачів

з адміністрацією та з НПП також реалізується через платформу корпоративної взаємодії на базі MS Teams (корпоративна електронна пошта). Системою корпоративної взаємодії охоплено 100% студентів і НПП КНЛУ, до якої у кожного з учасників освітнього процесу є безкоштовний доступ.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Механізм гарантування безпечності освітнього середовища відповідає нормативним документам (<https://knlu.edu.ua/polozhennia.html>). Для забезпечення порядку у разі надзвичайної ситуації, на стінах університету є наочні схеми, розташовані на поверхах корпусів та інших об'єктах (плани евакуації, правила користування вогнегасником). Зокрема, один із таких цивільних куточків був продемонстрований гарантом ОП Т.Тімковою. При огляді МТБ було показано, що при вході до корпусів стоять турнікети та є охорона, пункти чергових. У вестибюлі є інформаційні дошки з правилами поведінки під час бойових дій. Гарант ОП та здобувачка 1 курсу продемонстрували оснащення бомбосховищ як в приміщенні корпусів, так і в гуртожитках. У бомбосховищах є достатньо місця для всіх учасників навчального процесу, є посадкові місця, питна вода, підведений інтернет. У коридорах розміщені позначки "До укриття". Здобувачі ОП розповіли, що на території Університету є медпункт. Інженер з охорони праці проводить інструктажі з протипожежної безпеки на робочих місцях. Крім того, в КНЛУ працює Центр психологічного консультування (<https://cutt.ly/9Zdy13D>), до якого в разі потреби можуть звернутися здобувачі за консультацією або психологічною підтримкою на правах анонімності, а також функціонує Telegram-канал «Психологічна підтримка КНЛУ» (https://t.me/knlu_psysupport). Також 29.09.2022 відбулась лекція проф. О. Бондаренка "Шляхи і засоби забезпечення психологічної підтримки учасників освітнього процесу в Університеті в умовах воєнної агресії російської федерації проти України" <http://surl.li/eugyc>.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

КНЛУ та кафедра тюркської філології всебічно сприяє освітній, організаційній інформаційній, консультативній та соціальній підтримці здобувачів та НПП. Освітня підтримка переважно надається на кафедрі у безпосередньому спілкуванні з НПП, гарантом ОП, завідувачем кафедри. Здобувачі можуть звертатися із різними питаннями до деканату, декана та його заступників. У разі потреби отримати консультацію, при деканаті діє навчально-консультативного пункт (завідувач – М. Зайцева). Інформаційна підтримка щодо освітнього процесу оприлюднюється на інформаційних стендах факультету, Університету та в електронному вигляді – на вебсайті КНЛУ (www.knlu.edu.ua), Телеграмі (https://t.me/fs_info), на Фейсбук-сторінці факультету (<https://cutt.ly/rZ0169p>) на Інстаграм-сторінці факультету (<https://cutt.ly/CZookp9>), на сайті кафедри (<http://surl.li/cogun>), на Фейсбук-сторінці кафедри (<http://surl.li/covql>), Інстаграм-сторінці кафедри <http://surl.li/cogu1> та у Телеграм-каналі кафедри <https://t.me/kafturkfilol> (включно з функцією зворотнього зв'язку у вигляді чату <https://t.me/kafturkfilolchat>); вступники та абітурієнти можуть отримати інформацію на вебсайті ПК (www.pk.knlu.edu.ua) і Телеграм-каналі ПК, який також має зворотний зв'язок у вигляді чату (https://t.me/pk_knlu); зворотний зв'язок зі студентами і їхніми батьками забезпечується у форматі Телеграм-чату, Телеграм-чатів старост академічних груп (за курсами), відповідей на запитання електронною поштою (dep_orientalstudies@knlu.edu.ua) або за телефонами. Робоча та навчальна комунікація також може здійснюватися на базі корпоративної системи MS Teams, де зберігаються навчальні матеріали. Питаннями підтримки здобувачів із соціально незахищених верств громадян опікується навчально-консультативний пункт деканату (стипендіальне забезпечення, забезпечення одягом і підручниками дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підтримка студентів із числа осіб з інвалідністю тощо). Соціальна підтримка здобувачів ОП здійснюється за допомогою механізмів, що зазначені у Правилах прийому до КНЛУ, де виокремлено пільги для дітей сиріт, дітей із багатодітних сімей, дітей, батьки яких загинули на війні тощо (<https://cutt.ly/hZdjNIm>), та процедура нарахування соціальних стипендій (<http://surl.li/cnbvk>). За результатами опитувань здобувачів у 2021- 2022 н.р. та I семестрі 2022-2023 н.р. переважна більшість студентів високо оцінили НПП кафедри за параметрами «вміння налагодити партнерські стосунки зі студентом», «доброзичливість та тактовність по відношенню до студентів», що свідчить про доброзичливу атмосферу на факультеті та кафедрі (<http://surl.li/coxsy>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

КНЛУ створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Як зазначили ректор КНЛУ Р. Васько та декан факультету східної і слов'янської філології С. Сорокін, усі здобувачі мають реальну можливість повноцінно соціалізуватися та результативно навчатися. Це встановлено Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в КНЛУ (<https://is.gd/wF8E7J>), Положенням про призначення та виплату соціальних стипендій у КНЛУ (<https://is.gd/vS40t6>), Правилами призначення академічних стипендій студентам, аспірантам і докторантам у КНЛУ (<https://is.gd/VbpiLW>), Положенням про організацію освітнього процесу для осіб з інвалідністю та осіб з особливими освітніми потребами в КНЛУ, проєкт до обговорення <https://knlu.edu.ua/proieky-doobhovorennia.html> . Здобувачі схвально відгукуються, що деканат факультету східної і слов'янської філології реагує на звернення чи прохання

здобувачів, які потребують підтримки під час освітнього процесу (наприклад, студенти, які мають дітей; студенти, які працюють за фахом, який вони здобувають; студенти, які мешкають у важкодоступних районах; студенти, які мають тимчасові перешкоди в навчанні, наприклад, особистого характеру тощо), підходить до їх вирішення в індивідуальному порядку. Університет та гуртожитки оснащені пандусами, У вбиральнях є спеціальні туалетні кабінки для здобувачів із особливими руховими потребами. У коридорах є світловідбивне маркування підлоги та сходів для осіб з особливими зоровими потребами. На ОП навчається студентка, яка має особливі освітні потреби через вади зору та отримує освітню послугу в повному обсязі нарівні з усіма іншими здобувачами вищої освіти. НПП ОП зачитують здобувачам тексти та записують їх, якщо здобувач має труднощі у прочитанні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у КНЛУ визначені відповідно до законодавства України: Конституції України, Кодексу законів про працю, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», а також Статуту Університету (<http://surl.li/adnah>), Антикорупційної програми КНЛУ (<http://surl.li/adlri>), Положення про заходи із запобігання і розв'язання конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями у КНЛУ (<http://surl.li/aejpu>), Положення про освітнього омбудсмена КНЛУ (<http://surl.li/anrcs>), Порядок звернення до Освітнього омбудсмена Київського національного лінгвістичного університету (<http://surl.li/admek>). Як зазначив декан факультету східної і слов'янської філології С.Сорокін, процедура розгляду скарг, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією, передбачає можливість здобувачів вищої освіти та співробітників Університету звертатися до відповідних спеціально створених тимчасових комісій для захисту своїх прав, проте, наразі, такої потреби не виникало, оскільки конфліктів зафіксовано не було, а будь-які питання вирішуються безпосередньо з представниками адміністрації факультету чи ЗВО. У разі можливої скарги про конфліктну ситуацію чи сексуальне домагання, дискримінацію за дорученням керівництва Університету консультанти Центру психологічного консультування надають підтримку. Здобувачі охоче поділилися, що на факультеті східної і слов'янської філології у вирішенні конфліктних ситуацій завжди й без жодних винятків задіяні особисто декан факультету, завідувач відповідної кафедри, голова студентської ради, у разі необхідності – з дотриманням конфіденційності, і вони можуть відверто звертатися із питаннями до наставників. Політика й процедури врегулювання конфліктних ситуацій доводяться до відома всіх учасників освітнього процесу через академнаставників та органи студентського самоврядування.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база ОП та ЗВО забезпечує повноцінний освітній процес; є сучасною, інноваційною та прогресивною, усі учасники освітнього процесу безперешкодно можуть отримувати доступ до необхідних матеріалів у онлайн та офлайн режимах; у ЗВО створені умови для реалізації права на освіту здобувачами з особливими освітніми потребами; середовище ЗВО є безпечним, у ЗВО дбають про захист учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У ЗВО створена та устаткована широка нормативна база на випадок конфліктних ситуацій, представники адміністрації відкриті до розв'язання випадків такого роду. Втім, хотілося б додати можливість звертання через публічний канал. Рекомендуємо: (Відділу технічного забезпечення) протягом поточного семестру 2022/2023 на сайті КНЛУ у вкладці “Студенту” додати онлайн-форму звертання до керівництва ЗВО у разі наявності скарги/прохання/пропозиції.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП у цілому відповідає вимогам критерію: матеріально-технічна база забезпечує досягнення поставлених ПРН ОП, освітнє середовище є безпечним та захищеним, ЗВО забезпечує доступ усім учасникам освітнього процесу до

матеріальної інфраструктури, ЗВО дбає про кожного учасника освітнього процесу та створює відповідні умови. Зазначений недолік не є суттєвим і не перешкоджає повноцінній реалізації навчання за ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в Університеті керується "Програмою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНЛУ" (<http://surl.li/adlqg>). Структура внутрішньої системи забезпечення якості освіти включає: розроблення політики у сфері якості, здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання успішності, оцінювання діяльності НПП та забезпечення їхнього професійного розвитку, забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, забезпечення наявності інформаційних систем для управління освітнім процесом, забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти, забезпечення академічної доброчесності. ЕГ мала змогу переконатися у функціонуванні цілісної структури внутрішньої системи якості. Перегляд ОП, обговорення на засіданнях фокус-групи й кафедри відбувається регулярно (планово – раз на семестр, позапланово – у міру необхідності, якщо наприклад виникає нагальна потреба в обговоренні пропозицій чи вад, усунення яких має терміновий характер); оновлення ОП відбувається, як правило, раз на рік. Чинна ОП почала реалізовуватися у 2019 році, за цей період не надходило зауважень, які були б пов'язані з принциповими її вадами, що свідчить про те, що факультет у реалізації своїх освітніх стратегій загалом рухається у правильному напрямку (надані відповідні протоколи засідань фокус-групи і засідань кафедри). Як свідчать результати зустрічей із здобувачами освіти, випускниками, роботодавцями та аналіз звітів опитувань щодо якості ОП (розділ «Публічна інформація» (<http://surl.li/cmwsq>), зауваження і пропозиції стейкхолдерів стосуються окремих елементів поліпшення ОП: як правило, змін до дисциплін вільного вибору студентів, переформатування чи зміщення акценту в освітніх компонентах, використання сучасніших технологічних чи методологічних рішень, змісту окремих робочих навчальних програм. Усі пропозиції і зауваження враховуються у встановленій університетом процедурі після розгляду на засіданнях фокус-груп (із залученням студентів і роботодавців) і кафедри. Доцільно зауважити, що ЕГ згодна з результатами моніторингу внутрішнього забезпечення якості реалізації ОП щодо переліку основних пропозицій: 1) систематизація проведення опитувань відповідно до Положення про опитування здобувачів вищої освіти ступенів бакалавр і магістр, НПП, випускників і роботодавців у КНЛУ (<https://knl.u.edu.ua/polozhennia.html>); 2) укріплення зв'язків зі стейкхолдерами та систематичне залучення їх до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП; 3) розширення академічної мобільності – що сприятиме скоординованій роботі усіх структурних підрозділів, які дотичні до забезпечення якісної реалізації цієї ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час онлайн-зустрічей ЕГ зі здобувачами освіти та представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що вони поінформовані та мають змогу вносити свої коригування до ОП, свої пропозиції щодо змісту ОК та ВК, сприяють проведенню анкетування та опитування щодо вдосконалення освітнього процесу загалом та поширенню актуальної інформації у месенджерах та соціальних мережах. Під час перегляду цієї ОП відбувалось анкетування, в якому здобувачі висловлюють пропозиції щодо удосконалення змісту навчальних дисциплін, практик, методів навчання та контролю, організації освітнього процесу в цілому (протоколи вченої ради факультету східної і слов'янської філології №9 від 15.02.2021; №4 від 10.01.2022) (надано на запит ЕГ). ЕГ відмічає активну роль здобувачів освіти і студентського самоврядування зокрема в процесі перегляду і оновлення ОП. На думку представників студентського самоврядування, зокрема голови студентської ради факультету східної і слов'янської філології (Н. Шова) та члена студради (А. Сачко), зміст ОП відповідає очікуванням студентів, створена можливість оволодіти необхідними для роботи компетентностями. Аудиторна та позааудиторна робота студентів організована ефективно, студенти отримують достатній обсяг завдань для самостійного опрацювання.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн-зустрічі роботодавці повідомили, що ознайомлені з ОП, її освітніми компонентами, слідкують за її реалізацією в КНЛУ та пропонують бази практик. Стверджують, що беруть участь в обговореннях ОП під час семінарів, конференцій та інших заходів, які організуються в Університеті. Проектна група співпрацює з роботодавцями, які надають зауваження, пропозиції, рецензії на ОП, беруть участь в обговореннях ОП на засіданнях фокус-групи. Пропозиції роботодавців враховано при перегляді ОП у 2020, 2021 та 2022 роках (протоколи засідання фокус групи № 2 від 09.09.2021 р., № 3 від 09.02.2022 р.) (надано на запит ЕГ). Запрошені на зустріч з ЕГ наголошують на важливості цієї ОП, відзначають її хорошу практичну складову і широкий вибір ВК, що сприяє можливості здобувачів сформувати власну освітню траєкторію (Є. Стрижак – викладач курсів турецької мови «ZAMAN»). Відзначають, що здобувачі отримують хороші знання іноземних мов під час навчання та є

конкурентоздатними на ринку праці (Д. Полозок – викладач курсів турецької мови Інституту Юнуса Емре в м. Києві). Присутні роботодавці висловлюють готовність подальшої співпраці для успішної реалізації цієї ОП. Водночас ЕГ рекомендує активніше залучати до анкетування і роботи у фокус-групах щодо обговорення якості ОП роботодавців у співпраці з самоврядуванням з метою отримання зворотного зв'язку та врахування їхніх пропозицій під час моніторингу та перегляду ОП, а також, враховуючи зазначені форми діяльності роботодавців із здобувачами, активніше залучати їх для викладання лекцій та практичних занять для здобувачів, як мінімум в межах ВК, що дасть змогу останнім ознайомитись із практичним досвідом та з метою вдосконалення ОП. Варто зазначити, що цьому може сприяти опитування роботодавців, за допомогою анкети, розміщеної на сайті ЗВО (<https://is.gd/efGsts>) .

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На зустріч з ЕГ були запрошені випускники минулих років цієї ОП, які позитивно відгукуються про навчання та здобуті професійні навички. Деякі з них працюють викладачами у КНЛУ, перекладачами в різних інституціях як в Україні, так і за її межами, беруть участь в міжнародній академічній мобільності (магістри за цією ОП). Кафедра тюркської філології підтримує зв'язок із випускниками попередніх років, відстежує їхній кар'єрний шлях, створено групу випускників у Viber (<http://surl.li/cpntb>) , де проводиться спілкування з метою отримання їхніх вражень від результату навчання за ОП, обговорюються вакансії від роботодавців, проводяться опитування з метою відслідковування їх професійного шляху (<http://surl.li/coxsy>) . На сайті кафедри публікуються враження випускників різних років (<http://surl.li/cvqju>). Досвід випускників попередніх років фокус-група й кафедра намагаються впроваджувати до ОП з метою її удосконалення (більшість роботодавців, які виступають стейкхолдерами ОП є її випускниками). Випускники, що були запрошені на зустріч наголошують на достатньому рівні знань іноземних мов та хорошему рівні підготовки у КНЛУ. Стверджують, що підтримують зв'язок та комунікацію із ЗВО та викладачами, за потреби надають відгуки стосовно ОП (А. Ставська – магістр, Анкара). Варто зазначити, що на факультеті і в КНЛУ в цілому систематизовано роботу із випускниками. Одним із результатів відстеження кар'єрного шляху випускників є відеоролик на Youtube-каналі факультету (<https://youtu.be/wMYoqO-Zyfg>), а відповідно до Положення про порядок розроблення, моніторингу та оновлення освітніх програм у Київському національному лінгвістичному університеті (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форми здобуття освіти) п. 3.6 Сприяння працевлаштуванню здобувачів випускників університету (<https://is.gd/uOT5eo>) розроблено базу даних вакансій, що пропонуються випускниками КНЛУ (О. Хоменко – пров. фахівець Центру моніторингу якості освіти і освітньої діяльності) - така робота сприяє як профорієнтаційній діяльності, так і сприянню працевлаштуванню і кар'єрному шляху випускників. ЕГ рекомендує активізувати роботу в цьому напрямку та ширше залучати випускників-бакалаврів як тих, що мають вже досвід апробації ОП бакалаврського рівня, це сприятиме її вдосконаленню.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в Університеті керується Програмою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНЛУ (<http://surl.li/adlqg>) . Структура внутрішньої системи забезпечення якості освіти включає: розроблення політики у сфері якості, здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання успішності, оцінювання діяльності НПП та забезпечення їхнього професійного розвитку, забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, забезпечення наявності інформаційних систем для управління освітнім процесом, забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти, забезпечення академічної доброчесності. ЕГ мала змогу переконатися у функціонуванні цілісної структури внутрішньої системи якості. Перегляд ОП, обговорення на засіданнях фокус-групи й кафедри відбувається регулярно (планово – раз на семестр, позапланово – у міру необхідності, якщо наприклад виникає нагальна потреба в обговоренні пропозицій чи вад, усунення яких має терміновий характер); оновлення ОП відбувається, як правило, раз на рік. Чинна ОП почала реалізовуватися у 2019 році, за цей період не надходило зауважень, які були б пов'язані з принциповими її вадами, що свідчить про те, що факультет у реалізації своїх освітніх стратегій загалом рухається у правильному напрямку (надані відповідні протоколи засідань фокус-групи і засідань кафедри). Як свідчать результати зустрічей із здобувачами освіти, випускниками, роботодавцями та аналіз звітів опитувань щодо якості ОП (розділ «Публічна інформація» (<http://surl.li/cmwsq>), зауваження і пропозиції стейкхолдерів стосуються окремих елементів поліпшення ОП: як правило, змін до дисциплін вільного вибору студентів, переформатування чи зміщення акценту в освітніх компонентах, використання інноваційних технологічних чи методологічних рішень, змісту окремих робочих навчальних програм. Усі пропозиції і зауваження враховуються у встановленій університетом процедурі після розгляду на засіданнях фокус-груп (із залученням студентів і роботодавців) і кафедри. Доцільно зауважити, що ЕГ згодна з результатами моніторингу внутрішнього забезпечення якості реалізації ОП щодо переліку основних пропозицій: 1) систематизація проведення опитувань відповідно до Положення про опитування здобувачів вищої освіти ступенів бакалавр і магістр, НПП, випускників і роботодавців у КНЛУ (<https://knlu.edu.ua/polozhennia.html>); 2) укріплення зв'язків зі стейкхолдерами та систематичне залучення їх до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП; 3) розширення академічної мобільності – що сприятиме скоординованій роботі усіх структурних підрозділів, які дотичні до забезпечення якісної реалізації цієї ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі із адміністрацією Університету та представниками інших структурних підрозділів ЕГ з'ясувала, що рекомендації та зауваження, що були надані під час акредитації інших ОП, враховуються у вдосконаленні освітнього процесу та діяльності ЗВО. Зокрема, були прийняті рішення про вдосконалення внутрішньої системи якості освіти, матеріально-технічної бази, підготовки електронних навчальних матеріалів для дистанційного навчання, оновлення сайту КНЛУ та ін.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Внутрішня система забезпечення якості освіти і освітньої діяльності в КНЛУ функціонує на п'яти рівнях, між якими розподіляються функції, завдання та процедури і заходи із забезпечення якості освіти і освітньої діяльності: 1. Здобувачі вищої освіти, які інформують щодо здійснення освітнього процесу та їх академічну підтримку. 2. Кафедри, гаранті освітніх програм, проєктні групи програм, НПП, які забезпечують освітні компоненти (рівень формування якості освітньої діяльності, контролю виконання вимог та встановлених нормативів щодо якісної організації освітньої діяльності). 3. Структурні підрозділи, що здійснюють освітню діяльність (факультети), їх керівні і дорадчі органи; органи студентського самоврядування; представники роботодавців (впровадження й адміністрування освітніх програм, щорічного їх моніторингу, потреб ринку праці). 4. Загальноуніверситетські структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів із забезпечення якості освіти (розроблення й апробація документів, процедур, проєктів, експертизи освітніх програм, моніторингу якості освітньої діяльності). 5. Ректор, Вчена рада, Наглядова рада – органи загального управління якістю (прийняття загально-університетських рішень щодо формування політики забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, затвердження нормативних актів, програм дій, затвердження й закриття освітніх програм. Якісна матеріально-технічна база, ресурси бібліотеки, віртуальний освітній простір та інші можливості дозволяють створити якісне та продуктивне освітнє середовище. Усвідомлення провідної ролі якості освітнього процесу на всіх його етапах – засадничий принцип діяльності факультету східної і слов'янської філології, кафедри тюркської філології, гаранта ОП, кожного учасника освітнього процесу: усі учасники освітнього процесу від студента до декана залучені до процедур внутрішнього забезпечення ОП на всіх етапах її реалізації від моменту започаткування. Розробкою ОП та моніторингом її реалізації займається проєктна група, до складу якої входять НПП кафедри. ОП розглядається на засіданнях фокус-групи, кафедри, вченої ради факультету та затверджується вченою радою КНЛУ. Представники органів студентського самоврядування входять до складу вченої ради факультету та беруть участь у її роботі. Якість реалізації ОП контролює Центр моніторингу якості освіти і освітньої діяльності, навчально-методичний відділ. Учасники академічної спільноти підтримують зв'язок під час участі у спільних проєктах, конференціях та інших заходах. ЕГ в результаті онлайн зустрічей засвідчує функціонування позитивної взаємодії на вищезгаданих рівнях та реалізацію внутрішніх процедур, що сприяють розвитку цієї ОП. Водночас ЕГ вважає за необхідне рекомендувати скоординувати процедуру моніторингу якості ОП, починаючи з анкетування здобувачів до зворотного зв'язку не тільки від усіх стейкхолдерів, але й громадськості через оприлюдненням його результатів на сайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Серед позитивних практик експертна група вважає необхідним відмітити роботу Центру моніторингу якості освіти та освітньої діяльності університету, що сприяє реалізації чіткого алгоритму оновлення ОП на основі нормативних документів КНЛУ через анкетування здобувачів (аналітичні звіти) та стейкхолдерів (онлайн анкетування) щодо якості ОП, практику обговорення проєкту ОП; а також допомагає реагувати на потреби її вдосконалення. Постійно відбувається моніторинг якості освіти, проводиться активна співпраця з роботодавцями та випускниками задля розвитку та покращення рівня конкурентоспроможності випускників на галузевому ринку праці. ЕГ переконалася, що кожен з учасників освітнього процесу націлений на поліпшення освітньої програми і готовий зі свого боку докладати зусилля для її якісної реалізації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує: 1) запровадити практику проведення та оприлюднення на сайті результатів анкетування усіх груп стейкхолдерів; 2) ширше залучати професіоналів-практиків в освітній процес для проведення семінарів, викладання лекцій та практичних занять для здобувачів; 3) систематизувати роботу з випускниками, створити асоціацію або інше об'єднання випускників за прикладом інших факультетів КНЛУ.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ було з'ясовано, що внутрішнє забезпечення якості ОП загалом відповідає Критерію 8. Перегляд та обговорення ОП відбувається відповідно до внутрішньої політики, впровадженої в Університеті. Система забезпечення якості освіти демонструє вчасне реагування на слабкі сторони і усунення недоліків. ЕГ мала змогу переконатися у наявності культури якості, що сприяє реалізації ОП та її вдосконаленню. Водночас ЕГ рекомендує впорядкувати систему збору інформації про випускників для зручності отримання зворотного зв'язку щодо рекомендацій по ОП. До моніторингу ОП активніше залучати усі групи стейкхолдерів. Виявлені недоліки можуть бути усунені у процесі подальшої злагодженої роботи усіх структурних підрозділів Університету.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Статут КНЛУ (<http://surl.li/adnah>), Правила внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/adlrb>), колективний договір КНЛУ (<http://surl.li/cojhcq>), Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/adkkkr>, <http://surl.li/eqtvk>), Програма забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНЛУ (<http://surl.li/adlqg>), Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти КНЛУ (<https://v.gd/mccu9N>), Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти КНЛУ (<http://surl.li/adnax>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КНЛУ (<http://surl.li/aenkr>) є основними нормативними документами, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Усі документи та положення є оприлюднені на сайті КНЛУ (<https://knlu.edu.ua/universytet/publicna-informatsiia.html>). Спількування у межах КНЛУ відбувається по корпоративній системі MS Teams, усі учасники освітнього процесу під час зборів трудового колективу університету, засідань вчених рад, кафедр, студентських рад ознайомлюються зі змінами в нормативно-правовому забезпеченні діяльності КНЛУ, а керівники підрозділів отримують останні оновлення на корпоративні електронні адреси. Для швидкого і широкого інформування здобувачів (положення, новини, конкурси, гранти) активно задіяні соціальні мережі.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті КНЛУ у рубриці "Публічна інформація" є підрозділ, "Проекти для обговорення", <http://surl.li/cojit>. У рубриці є можливість писати конкретні пропозиції до відповідальних за потенційні зміни підрозділів. Усі проекти, які винесені на обговорення або є уже змінені, висвітлені на сайті КНЛУ. Також, після кожної ОП на сайті вказані контакти гарантів ОПб завідувачів кафедр та деканів факультетів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті КНЛУ, зокрема на сторінці факультету східної і слов'янської філології у підрозділі кафедри тюркської філології висвітлена необхідна інформація про кафедру, гаранта ОП, контактні дані, а також робочі програми та силабуси дисциплін, що є цілком достатнім для інформування заінтересованих осіб <http://surl.li/cqhcw> <http://surl.li/cpnuv>

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО прослідковується політика відкритості та публічності; уся необхідна інформація є помічною та доступною на сайті КНЛУ та на сайті кафедри тюркської філології. Контактні дані керівників підрозділів і відповідальних осіб

представлені на сайті у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

У зв'язку з механічним скороченням покликань, деякі з них з часом перестають бути активними. Рекомендуємо: (Відділу технічної підтримки) протягом поточного семестру 2022/2023 перевірити робочий стан покликань на сайті кафедри, постійно моніторити їх робочий стан.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом вимоги критерію 9 дотримано. Вказаний недолік не є суттєвим і не перешкоджає повноцінному функціонуванню роботи ОП. Вважаємо, що рівень відповідності та оцінка критерію 9 - В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Підстави для відмови в акредитації, які пов'язані із невідповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, відсутні. Освітній процес за ОП не є удаваним (фіктивним). Інформація, факти та документи, наведені у відомостях про самооцінювання, є достовірними. Програма проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку була погоджена й оприлюднена згідно із процедурою, передбаченою в нормативних документах Національного агентства. ЗВО забезпечив виконання програми проведення дистанційної експертизи. Гарант ОП забезпечила присутність осіб, визначених у програмі для кожної зустрічі, в погоджений час. На запит ЕГ було надано документи, відео з оглядом матеріально-технічного забезпечення та іншу інформацію, необхідну для проведення акредитаційної експертизи. Дистанційний акредитаційний візит проваджено за допомогою використання програми для проведення відеоконференцій ZOOM, вибір якої відбувся за попередньою згодою із ЗВО. У папку Національного агентства завантажені відео, за допомогою яких можна пересвідчитися у присутності запрошених згідно з програмою візиту учасників.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

B

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Нечипоренко Віолета Олександрівна

Члени експертної групи

Ковтун Олена Віталіївна

Медвідь Олена Миколаївна

Кобута Катерина Степанівна